

ኢየሱስን ማን ይሉታል?

አንዳንድ ጥምቀት ሮሐንስ

ሌሎችም - ኤልያስ

ሌሎችም - ኤርምያስ ወይም ከነቢያት

አንዱ ነው ይሉታል

ሌሎችም - የጠራቢው የሮሴፍ ልጅ

ሌሎችም - ሚካኤል ነው ሰው የሆነው ይላሉ።

አንተስ ማን እንደሆነ ትላለህ?

«ከአብ በቀር ወልድን የሚያውቅ የለም፤ ከወልድም በቀር ወልድም ሊገለጥለት ከሚፈቅድ በቀር አብን የሚያውቅ የለም»።

ማቴ 11:27

ማቴ 13:54-58 ማቴ 16:3-14። ማቴ 22:41-46 ሉቃ 11:27-28

በቢሾን ተክለማርያም ገዛሽን

ተዘጋጀ

ለመጀመሪያ ጊዜ ግንቦት 1978 ዓ.ም. ታተመ።

ያለ ደራሲው ፈቃድ በክፍል ወይም በሙሉ ማሳተም ወይም በካሴት አባዝቶ ማሰራጨት በሕግ የተከለከለ ነው!!!

የመጀመሪያው እትም በ1978 ዓ.ም.

ሁለተኛው እትም በ1985 ዓ.ም.

ሦስተኛው እትም በ1989 ዓ.ም.

አራተኛ እትም በ2001 ዓ.ም.

ተ.ቁ			ገጽ
1	ትምህርት	1 አንድ አምላክን ማምለክ ያገደ ሃሳባዊነት.....	1
2	ትምህርት	2 የሚተካከለው የሌለው አንድ አምላክ ብቻ አለን.....	8
3	ትምህርት	3 መለኮታዊ ባሕርይ የሰው ቅርጽ የሚመስል የሚታይና የሚዳሰስ አካል የለውም.....	16
4	ትምህርት	4 የማይታይ አምላክና መላዕክቱ.....	21
5	ትምህርት	5 ክርስቶስ መልአክ አልነበረም.....	27
6	ትምህርት	6 የመለኮት ባሕርይ በሰው አካል መልክ አይነጣጠልም.....	32
7	ትምህርት	7 የእግዚአብሔር እስትንፋስ በልዩ አካል የሚገኝ ሦስተኛ አካል አይደለም.....	36
8	ትምህርት	8 የእግዚአብሔር አብና የክርስቶስ ውሕደት.....	38
9	ትምህርት	9 የሕያው እግዚአብሔር አንድያ ልጅ ባሕርይና የልደቱ ዘመን.....	54
10	ትምህርት	10 የኢየሱስ ክርስቶስ ሰብአዊ ባሕርይ.....	75
11	ትምህርት	11 የግርዘት ምስጢርና በጥንቃቄ ልደት ስለሚለበስ የክርስቶስ ሥጋ.....	93
12	ትምህርት	12 የሙሴ ድንኳን ምስጢር የክርስቶስ ምሳሌ ነው.....	102
13	ትምህርት	13 ክርስቶስ በሰውና በአምላክ መካከል የቆመ አማላጅ ነው.....	107
14	ትምህርት	14 የመለኮት ስም አንድ ነው.....	115

ኢየሱስን ማን ይሉታል? በሚል ርዕስ የተዘጋጀች ይህች መጽሐፍ ከሐዋርያትና ከነቢያት መሠረትና ትምህርት የራሱ ሰዎች የተመረባቸውን የመጥገን ምስጢር እንዲያገኙ የእውነትን እውቀት እንድታበሩ ተዘጋጅታ ተርባለች።

ከ325 ዓ.ም. ጀምሮ ከ3000 በላይ የሚሆኑ ሃይማኖቶች በልዩ ልዩ ደክተረን ከመለያየታቸው የተነሳ የኢየሱስ ክርስቶስን ግንኙነት ባለመገንዘባቸው አሁንም የመለያየት ትምህርት እንደተጠለ ነው። የመለያየቱ ዋና መንስኤ ምንድር ነው? ብለን ብንጠይቅ የኢየሱስን ግንኙነት አለማወቃቸው እንደሆነ በየሃይማኖቱ የተዘጋጁት የእምነት እንቀጾቻቸውና መጻሕፍቶቻቸው ያረጋግጣልናል።

ለምሳሌ በግሪክ እርቶዶክስ ታዋቂ የነበረው ላላስ ንስጥርስና የርማ ላላስ የነበረው ሊዮንቴ ወልደአብና ወልደግርያም የባሕርይ ልዩነት ሰላሳቸው ሁለት ክርስቶሶች ናቸው እንጂ በአንድ አካል የተዋሐደ አንድ ክርስቶስ ሊሆን አይችልም የሚል እምነትና ትምህርት ሰላሳፋ ከግብጽ እርቶዶክስ ተለይተው በዚያ ዘመን የነበረው የክርስትና ሃይማኖት በሦስት እንዲከፈል ምክንያት ስለመሆናቸው የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ያረጋግጣል። ሐዋርያት ያልሰበኩት ልዩ ኢየሱስና ልዩ ወንጌል ልዩም መንፈስ ከሐዋርያት በኋላ እንደሚነሳ ሐዋ.ሥራ. 20:28-35። ዪቶር 11:4። ሐዋርያው ዳውሱስ አረጋግጦልናል።

ኢየሱስ ማን እንደሆነ አለማወቅ ከጋጠለት ባርነት ነጻ አለመውጣትን ስለሚያመለክት ግንኙነቱን አረጋግጦ ማወቅ ይዋል ይደር የማይባልለት ግዴታ ነው።

ይህች ትንሽ መጽሐፍ ለቅዱሳን ሐዋርያት ስለተገለጠው ስለ አንዱና ስለእውነተኛው ኢየሱስ ማንነት ስለምታብራራ በማስተዋልና በትዕግሥት ለሚያነቡዋት ከፍተኛ መንፈሳዊ ጥበብና መገለጥ እንዲበራላቸው ልትረዳ ትችላላችሁ።

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያለውን እውነተኛ ትምህርት ዘንግተው በትምህርት ነፋስ በመፍገምገም በሰዎች ሕልምና በሐስተኞች ነቢያት ልብጠልድ መጻሕፍት በመወሰድ በእሸዋ ላይ የተመሠረተ እምነትን ምርኮዜ በማድረግ ቆመናል የሚሉ ሁሉ የመጽሐፍ ቅዱስ ኢየሱስ ሊፈርድ ሲገለጥ የቆመበት መሠረት ዋስትና የለውምና ይናድባቸዋል። ያን ጊዜ የውሽት እምነቶች በእሳት ባሕር ይጣላሉና። ራዕይ 20። ምዕ. 21

ከዚህ አስፈሪ የፍርድ ቀን ለማምለጥ በጊዜ የሐዋርያትንና የነቢያትን እምነት በመጽሐፍ ቅዱስ መሠረት ለማጽናት የኢየሱስን ግንኙነት ግዴታ እጅግ አስፈላጊ ነው። ኤር 23። ገላ 1:6-12። ይሁዳ ቁ. 4 ቁ. 25። ይህች መጽሐፍ የተዘጋጀችው በእንቅስቃሴ እውቀት ያሉትን ሁሉ የአማልክት እምላክና የጌቶች ጌታ የሆነውን የመጽሐፍ ቅዱስን ኢየሱስ ግንኙነት ለማስተዋወቅና የሃይማኖት ፈላጊነት ለማረጋገጥ ልዩ ኢየሱስ ልዩ መንፈስና ልዩ ወንጌልም እንዲለዩ ለመርዳት ነው። ዪቶር 11:4

፡ ቢሾና ተክለማርያም ገጣሽ

ትምህርት 1

አንድ አምላክን ማምለክ ያገደ ሃሳባዊነት

ሀ. በአንድ አምላክ የሚያምኑ፡፡ ክርስቲያን ሞናተይዝም በመባል ይታወቃል፡፡ በግሪክ ቋንቋ «ሞናሎ» ማለት ብቸኛ ወይም አንድ ማለት ነው፡፡ «ትሮሎ» ማለት ደግሞ አምላክ ማለት ነው፡፡ ሆሴዕ 6፡3 አምላካችንን የማወቅ ግዴታ እንዳለብን ያስገነዝባል፡፡ እርሱም እራሱን የሚገልጥ አምላክ እንጂ የተሰወረ ብቻ አይደለም፡፡ እርሱ ብቻ እንጂ ከእርሱ በፊትም ሆነ በኋላ ሌላ የለም፡፡ ኤር 9፡24፤ ኤር 31፡34፤ ኢሳ 43፡10-13፡፡ ሐዋ.ሥራ 17፡23፡፡ ገላ 3፡20፡፡ ዘዳ 6፡4 ከላይ ያሉትን ጥቅሶች በማስተዋል ብንመረምር እግዚአብሔር እንደናውቀውና በአንድነቱ እንደ ንጸና መፈለጉን ያበስሩናል፡፡

ለ. አንዱን እግዚአብሔር አውቆ የማያምነው ሁሉ በሦስት ይመደባል፡፡
 1ኛ. «ኢ ቴሶት» ወይም አምላክ የለሽ፤ ከሃዲ፤ መናፍቅ፤ ያመጸ፤ ማለት ነው፡፡ ፈጣሪ መናፍቅን ቢያውቅም ከደታልና፡፡
 2ኛ. «ኢ ግናስቲኮ» ማለት ፈጣሪን ከተፈጠሩት ጉሕዝን ፍጥረታት ለይቶ የማይቆጥር ሕልውናውንም ፈጽሞ ለማወቅ የማይፈልግ ክፍል ነው፡፡ የሃይማኖቱም ክፍል ኢግናስቲሲዝም ይባላል፡፡
 3ኛ. የ«ፓንተይስት» ወይም ፓንተይዝም ትምህርት ነው፡፡ እነዚህም ክፍሎች የሰማይ ጠፈር ሕዋው እግዚአብሔር ነው፤ ጸሐይና ዉረቃ ወይም ፕላኔቶች ወይም በአጠቃላይ ፍጥረታት ሁሉ የእግዚአብሔር ራእይ ወይም መገለጫ ናቸው ብለው የሚያምኑ ናቸው፡፡

ኢየሱስን ግን ይሉታል?

ሐ. በክርስትና ክፍል የተቆጠሩ ሆነውም ከአንድ ፈጣሪ በላይ አሉ ብለው የሚያምኑ ደግሞ፡-
 1ኛ ክፍል «ፓሊተይስት» ይባላል፡፡ ይህም ከአንድ አምላክ በላይ አሉ የሚል ዶክትሪን የሚያሳምን ክፍል ነው፡፡
 2ኛ ክፍል ደግሞ «ፒተይዝም» የሚባል ሲሆን ይህ የሃይማኖት ዶክትሪን በሁለት እግዚአብሔሮች የሚያምን ክፍል ነው፡፡
 3ኛ ክፍል «ትሪተይዝም» ማለትም በሦስት አካላትና በሦስት ይመለከት እኩልነትና ሦስትነት የሚያምን ክፍል ነው፡፡
 4ኛ ክፍል «ቢኒተርያኒዝም» ማለትም በሁለት አካል አምነው የሦስተኛውን አካል የመንፈስ ቅዱስን ሕልውና የሚቃረኑ ክፍሎች ናቸው፡፡

መ. ስለአንድ አምላክ አጥብቀው የሚያምኑና በአንድነቱ ዶክትሪን አጥብቀው የሚሰብኩ ክፍሎች፡

1ኛ. አይሁዳውያን
 2ኛ. አንድ አምላክ በአንድ አካል እንዳለ የሚያምን የክርስትና ሃይማኖት (ክርስቲያን ሞናተይዝም)
 3ኛ. የእስልምና እምነት ተከታዮች ብቻ ናቸው፡፡

እግዚአብሔር የማይከፋፈል መሆኑን አጥብቆ መረዳትና ማወቅ እጅግ አስፈላጊ ነው፡፡ በእግዚአብሔር አምላክ የተፈጠረው ሰው የብልት ክፍሎች እንዳሉት፤ ብዙ ብልቶችም ኖረውት በአካል ግን አንድ ሰው እንደሆነ፤ እግዚአብሔርም፡- በቃል፤ በሥጋ፤ በእስትንፋስ፤ በቀኙና በከንዱ በባሕርይው ክፍሎች ተባዝቶ በአካል ሊከፋፈል አይችልም፡፡ እግዚአብሔር አንድ አምላክና አንድ አካል ብቻ መሆኑ ሊታወቅ ይገባል፡፡

ሠ. በእግዚአብሔር አንድነት የሚያምኑትም በሁለት የተከፈሉ ናቸው፡፡

ሞናርኪያኒዝም

ሞናርኪያኒዝም ሁለት የእምነት ክፍሎችን የያዘ ነው፡

1ኛው አዶብሽንዝም ሲሆን

2ኛው ሞዳሊዝም የሚባለው ነው።

አዶብሽን ማለታቸው፡ የእግዚአብሔርና የልጁ አንድነት በውሕደት አንድ አካል በመሆን እግዚአብሔር ክርስቶስ ክርስቶስም እግዚአብሔር ሆነ ማለት ሳይሆን፤ በአዶብሽን ማለትም በጉዲፈቻ ሁኔታ የእግዚአብሔር ልጅ ይባላል ማለት ነው ይላሉ። ይህንንም ሃሳብ ሊፈጥሩ ያበቃቸው ምክንያት፤ ኢየሱስ ክርስቶስ ሥጋ የሆነው ቃል የእግዚአብሔር ልጅ ሳይሆን ከማርያም ሥጋና ደም የተፈጠረ ነው ብለው ስለሚያምኑ መለኮት ከማርያም ሥጋ ጋር ተዋሕዶአል ብንል እግዚአብሔርን ማቅለል ወይም ማሳነስ ነው ብለው ስለሚያስቡ ወይም ስለገመቱ ነው።

የሞዳሊዝም እምነት ደግሞ፡ አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ በሦስት የተከፋፈሉ አካላት ናቸው የሚለውን አይቀበሉትም ምክንያቱም አንዱን አምላክ ወደ ሦስት መከፋፈል ስድብ ነው ብለው ያምናሉ። እውነትም ነው።

ሞነነርጂዝም፡- (a single action in Christ)

ሞነነርጂዝም፡ ክርስቶስ ሁለት ተፈጥሮ አለው ከሚሉት የሥላሴ አማኒያን እና አንድ ተፈጥሮ ወይም ባሕርይ አለው ከሚሉት ሞኖፊስትዝም ሃሳብ ጋር ለማስታረቅ ክርስቶስ አንድ ኃይል አለው በማለት ሲከራከሩ ቆይተዋል። ከዚያም ቀጥለው አንድ ፈቃድ አለው ወደሚለው በሞኖተላቲዝም ፍልስፋና ጋር ሲከራከሩ በመቆየታቸው ይህ የሐሳብ መለያየትና ትርምስ እስከ 7ኛው መቶ ክፈለ ዘመን ድረስ ቆይቶባቸዋል።

ዳይናሚክ ሞናርኪያን፡- ሞናርኪያኒዝም በተዘዋዋሪ

መንገድ የክርስቶስን አምላክነት ይከዳል። ይህም ማለት ክርስቶስን (ሳቦርድነት) የበታች አምላክ ወይም ታናሽ (ጁኔር) አምላክ ነው ይሉታል። እነርሱም የሳምስታው ጳውሎስና የኦርዮስ ትምህርት ተከታዮች ናቸው። ክርስቶስንም የፈጠረ እግዚአብሔር ነው ይላሉ። ጆሮሐ 5:20። ይሁዳ ቁ. 4 ቁ.25

በታሪክ ገነው የሚታወቁትና በሥላሴ አማኒያን ግን የተወገዙት አንድ አምላክ አማኒያን ሞዳሊዝም እንዲሁም

ኢየሱስን ግን ይሉታል?

ሞዳሊስቲክ ሞናርኪያኒዝም በመባል የሚታወቁት የኖይቱስ፣ የቴራክሲያስና የሰባሊዎስ እምነት ወይም ዶክትሪን አስፋፊዎች ናቸው። እነዚህ የሐዋርያትን ዶክትሪን የተከተሉ እንደሆኑ የሚያረጋግጡ ነበሩ።

የእግዚአብሔር ትምህርት የተመሠረተው፡ በቀላ 2:9 «የመለኮት ሙላት ሁሉ በክርስቶስ ውስጥ ተገልጦ ይኖራል» በሚል ነበር። ዶክትሪኖቻቸውንም ሲያብራሩ «አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ የአንድ አምላክ የመገለጫ ሞዳል እንጂ ሦስትነትን አያንጸባርቅም፤ እግዚአብሔርም ሦስት ሰዎች ሆኖ ተገልጦ አያውቅም» እያሉ ነበር። በእሳ 9:6 መሠረትም ኢየሱስ ክርስቶስ የዘላለም አባትና ኃያል አምላክም ነው ይሉም ነበር።

ፈ. ከ325 ዓ.ም. ጀምሮ እስከ አለንበት ዘመን ድረስ ጸንተው የየግላቸውን ዶክትሪን በማስፋፋት ላይ ያሉት ሃይማኖቶች፡

- 1ኛ. ቲሪኒቲያኒዝም - አንድ አምላክ በሦስት አካላት ይኖራሉ ብሎ የሚያምን
- 2ኛ. ቢኒቲያኒዝም - ስህላት አካላት የሚያምን
- 3ኛ. የክርስቶስን አምላክነት የካደ ሞኖቲዝም
- 4ኛ. እግዚአብሔር ክርስቶስ ኢየሱስ ነው ብሎ የሚያምን ሞኖቲዝም ናቸው። በአራተኛው ተራ ቁጥር የተጠቀሰው እኛ የምንከተለው የሐዋርያት ሃይማኖት ከዚህ በታች ያሉትን ጥቅሶች መሠረት ያደርጋል።

ዘዳ. 6:4፣ ግር. 12:29-30፣ ዮሐ 10:30። ዮሐ 12:44-45። ዮሐ 14:6-10፣ ሮሜ 3:30፣ ገላ 3:20፣ ኤፌ 4:6፣ ጴጢዋ 1:15-17፣ ጴጢዋ 2:5። 3:16። ያዕ 2:19። ጳውሎስ 5:20 ይሁዳ ቁ.4 ቁ. 25።

ከትሪቲዮስቶች አንዱና የእግዚአብሔር ህልውና ተገለጠልኝ የሚለው በኒሂን «ሰዎች»፡- የመገለጥ እውቀት አሁን ወደ ሕይወቴ ሲመጣ ይሰማኛል፤ እጆቻችሁን አንሱ። አንድ አዲስ ነገር ዛሬ በዚህ ይከናወናል፤ ወደዚህ እየወረድሁ ሳለሁ ጀምሮ ነው እየተሰማኝ ያለው። መንፈስ ቅዱስ፤

ተቆጣጠር! በጌታ በኢየሱስ ስም... የተከበራችሁ ወንድሞችና እህቶች! እግዚአብሔር አብ አካል አለው፤ በግሉም ከወልድና ከመንፈስ ቅዱስ ውጭ ሥላሴ ነው። ምናልባትም ምን አልክ? ሳትሉኝ አትተሩም። ስሙኝ፤ ስሙ፤ ስሙ። እስተውሉ፤ እግዚአብሔር አብ አካል አለው እግዚአብሔር ወልድ አካል አለው እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ አካል አለው። እያንዳንዳቸው በየግላቸው ሥላሴያዊ አካል አላቸው። ሳስደነግጣችሁ ብፈልግ በእርግጥም አስደነግጣችኋለሁ፤ ሥላሴዎች ዘጠኝ ናቸው። ሆ! ሆ! ምን አልክ? ብትሉኝ ላብራራላችሁ፡- እግዚአብሔር አብ አካል ያለው ለሆነ የገዛ ራሱ አካላዊ መንፈስ፤ የገዛ ራሱ አካላዊ ነፍስ፤ የገዛ ራሱ መንፈሳዊ ሰውነት አለው። በማለት ሦስቱም ሦስት ሦስት አካላት በድምሩ 9 ናቸው እያለ ሲያስተምር ያለምንም ፍርሃትና በእምነትም ነው። ይህ ሰው በሥላሴ እማኝ ጴጌጤቆስጣውያን ዘንድ እጅግ ፈዋሽና ዝነኛ ገናና ነቢይ ነው የሚባልለት ተወዳጅ ሰው ነው። Christianity in Crisis ገጽ 123-124 ከሚለው የተወሰደ ነው። ሥላሴዎች ዘጠኝ ናቸው የሚሰው ቃል በሐገራችን ካሉት ቀደምት ክርስቲያኖች ለሥላሴ ካላቸው እምነት የተለየ ነው፤ በእኛም ሀገር ያሉት ከፊሎቹ ለሦስት ሲቀድሱ ከፊሎቹ ደግሞ ለዘጠኝ የሚቀድሱ አሉ። ሥላሴ ዘጠኝ ናቸው የሚሉት ለአብ በግሉ አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ አሉት። ለወልድም በግሉ አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ አሉት። ለመንፈስ ቅዱስም በግሉ አብ ወልድ መንፈስ ቅዱሶች አሉት ሲደመሩ ዘጠኝ ናቸው ይላሉ።

ሌሎች ደግሞ ስለወልድ ያላቸውን ሃሳብ ሲያብራሩ፤ ክርስቶስ ለእግዚአብሔር የጸጋ ልጅ እንጂ የባሕርይ ልጁ አይደለም ይላሉ። እንዲሁም ቅባቶች ደግሞ የቅባት ልጅ ነው፤ በመንፈስ ቅዱስ ስለተባው ልጁ ተባለ እንጂ ከመለኮት ባሕርይ አንድነት የለውም የሚሉ ናቸው።

በ1ኛው መቶ ክፍለ ዘመን የተነሳው ደስቲዝም ወይም «የሚመስል» ከሚል የግሪክ ቃል የመጣ አባባል የያዘ ክርስቲያኖች ክርስቶስን ሰው የሚመስል ምትጋት ነው እንጂ አዳግዊ ሰውነት አልነበረውም የሚሉ ነበሩ። የግናስቲከኞችም እምነት እንደዚህ ነበር። ከዚህም የተነሳ ሊይዘት ስላልቻሉ አልተሰተሉም ተሰወረባቸውና እርሱን የሚመስል ከነበረው ከደቀመዛሙርቱ አንዱን ሰቀሉ የሚሉ ሃይማኖቶችም አሉ።

ኢቢዮናይት በሚል ስም የሚታወቁት በ2ኛው መቶ ክፍለ ዘመን የተፈጠሩት ክርስቲያኖች ነበሩ እነርሱም የሐዋርያው ጳውሎስን ትምህርት በጥብቅ በመቃወምና ከአይሁድ ባህላዊ ልማድ በተለይቶ ሐዋርያትን በሚከተሉ ክርስቲያኖች ስደትን የፈጠሩ ተቃራኒዎች ነበሩ። ኢቢዮናይቶች የአይሁድን ባሕላዊ ልማዶችን እንጥልም በማለት ክርስቲያኖችን በሁለት ክፈሉ። የአይሁድን ባህላዊ ሥርዓት ጨምረው የተገነጠሉት ኢቢዮናይትስ የሚል ስም በማንገብ በእውነተኛነት ክርስቲያኖች ላይ ከፍተኛ ስደት ፈጥረዋል። የሐንስም አይሁድ ሳይሆኑ አይሁድ ነን ከሚሉት ከሰይጣን ማሕበር እንዳንደችን እስጥሃለሁ ሲል ትንቢት ተናግሮባቸው ነበር። ራእይ 3፡9-12

የሐዋርያ ጳውሎስን ትምህርት ይዘው የተጠናከሩት፡ «አይሁዳዊ ወይም የግሪክ ሰው የለም» ተብሎ በገላ 3፡26-29 የተጻፈውንና «በሕግ ልትጸድቁ የምትፈልጉ ከክርስቶስ ተለይታችሁ ከጸጋው ወድቃችኋል... በክርስቶስ ኢየሱስ ሆኖ በፍቅር የሚሰራ እምነት እንጂ መገረዝ ቢሆን ወይም አለመገረዝ አይጠቅምም»። ተብሎ የተደነገገውን ይዘው ነበር። ገላ 5፡4-7 ኢቢዮናይትስ የጳውሎስን መልእክቶች ፈጽመው በመቃወም ከእውነተኛው የአዲስ ኪዳን የዳግም ልደት ትምህርት የወጡ ነበሩ። በኢብዮናይቶች መካከል ሁለት የሃሳባዊነት ትምህርት ቤቶች ነበሩ። በአንደኛው ትምህርት ቤት ክርስቶስ ከማርያም ብቻ የተወለደ ከሴት ዘር መሆኑን ሲያስተምር ሁለተኛው ትምህርት ቤት ግን ክርስቶስ የሴፍና ማርያም ተጋብተው በሕጋዊነት የወለዱት መሆኑን የሚያስተምር ሐሳባዊ ትምህርት ነበረው። የኢብዮናይት ወንጌል በሚል ስምም የሚያስተምሩበት የግላቸው መጽሐፍ ነበራቸው። የማቴዎስ ወንጌልንና የሉቃስ ወንጌልን በማስተማሪያ መጽሐፋቸው አስገብተዋል። ኢብዮናውያኖች እስከ 4ኛው መቶ ክፍለ ዘመን ድረስ አብዝቶ የተስፋፋባቸው በሶሪያና በግብጽ አገሮች ብቻ ነበር።

«የመንፈስ ነፃነት እንቅስቃሴ» (*Free Spirit movement*)

ቁጥጥር በሌለው በመንፈስ መመራት አለብን ብለው የሚያምኑ በቤተ ክርስቲያን ሥርዓትና ሕግ የማያምኑ በየዘመናቱ ተነስተው እንደነበር ታሪክ መዝግቧል። «ሞንታኒዝም» በሚል ስም የተነሳ የሥላሴ እምነት ያዘለ ጴጌጤቆስጣዊ እንቅስቃሴ በሁለተኛውና በሦስተኛው መቶ ክፈለ ዘመን በመንፈስ ተመራን እያለ ትንቢት ሲናገር እንደ ጆሆቫ ምስክሮች ሰዓትና ወር እየጠቀሱ ክርስቶስ በዚህ ዘመንና

ወር ይመጣል ይሉ ነበር። ከዚያ ጊዜ ጀምሮ በተለያዩ ዘመናት በመንፈስ ታዘናል በማለት ኦርንና ንብረትን በመጣልና የቤተ ክርስቲያንንም ሆነ የመንግሥትን ሥርዓት በመቃወም በገዳም መይም በዋሻ በመሰወር ወይም በቤት በመዘጋት፤ ከሰው እየተለዩ በመጸምና ሥጋን ያለ ልክ በማስጨነቅ በሞት የተወገዱ ብዙ ናቸው። እንደዚህ አይነቱ መንፈስ ከእግዚአብሔር አለመሆኑ የሚታወቀው ፍትርና መደማመጥ፣ መከባበርና መታዘዝ የሌለው የሰይጣን በመሆኑ ነው። ሃይማኖትም እየተከፋፈለ ሊበዛ የቻለው «ፍሪ እስፕሪት» «ኣጻ መንፈስ» በያዛቸው ግለሰቦች ምክንያት ስለሆነ መናፍስትን መመርመር እጅግ ጠቃሚ ነው። እንዲህ አይነት መንፈስ የያዛቸው አንሞትም፣ እግዚአብሔርን ነን፣ አንታመም ይላሉ። የእምነታቸው ተከታይ ቢሞት ወይም የዚህ እምነት ተከታይ የሆነ ሰው ልጅ ቢሞትበት ለሰው ሳይነግሩ በድብቅ ይቀብራሉ። ይህንም የሚያደርጉበት ምክንያት እምነታቸው እንዳይሰደብና እንዳይነወሩ በመፍራት ነው። መታመማቸውም ሆነ መሞታቸው ሊቀር ስለማይችል በዘመናቸው ሁሉ እየተጨነቁ የሚኖሩ ሰላም የሌላቸው ናቸው።

ሞኖሬሲቲዝም በአራተኛው ክፍለ ዘመን በግብጽ አለክሳንደሪያ ከተማ በስፋት የተራመደ እምነት ሲሆን «ሞኖ» ማለት በግሪክ አንድ ማለት ሲሆን «ሬሲስ» ማለት ደግሞ «ተፈጥሮ» ወይም «ባሕርይ» ወይም «ጠባይ» ማለት ነው። ይህ ሃይማኖት በ451 ዓ.ም. በኬልቀዶን በተሰበሰበች የሥላሴ እምነት ጉባኤ የተወገዘ እምነት ነበር። እምነቱም ክርስቶስ አንድ መለኮታዊ ባሕርይ እንጂ ሁለት ባሕርይ የለበትም የሚል ነው ሞኖሬሲቲዝም ወልደማርያም በወልደ አብ በተዋሀደ ከበረ፤ አንድ አካል አንድ ባሕርይ ለመሆን ክርስቶስ የማርያም ስጋ በወልድ ጠፍቶአል ወይም ተውጦአል የሚል ነበር። በኬልቄዶን ጉባኤ የጸደቀው እምነት ግን ክርስቶስ ሁለት ተፈጥሮ ሁለት ጠባይ አለው የሚል ነበር።

የሚተካከለው የሌለው እንደ አምላክ ብቻ አለን

መለኮት ከዘላለም በአካል በባሕርይ በስም በግብር እንደ እንጂ ሁለት ወይም ሦስት አልነበረም። በፃህፍት መንገድ ግን ራሱን ለሕዝቡ ገልጾአል። በሦስት መንገድ የተገለጸበትም ምስጢር በአብነት በእረጃ 3ይን ሳይታይ በወልድነት በሥጋ እየታየ በመንፈስ ቅዱስነት እስትንፋሱን በሕዝቡ ልብ ውስጥ በማሳደር ተገልጦአል። እንደ እግዚአብሔር አብ ብቻ ከዘላለም በመለኮትነት የኖረና የሚኖርም እንዳለ ከእርሱም በቀር ሌላ አምላክ እንደሌለ የፍጥረት ሁሉ ሕሊና ያውቃል ያምናልም። ይህም እውነትና በመለኮት ምስክርነት የጸደቀ የጽናም ነው። ሊሳ 44፡24። ዘዳ 32፡39-40። ዘዳ 6፡4። «ሕሰራኤል ሆይ፤ ሰማ፤ አምላካችን እግዚአብሔር አንድ እግዚአብሔር ነው» የሚለው ኃይለ ቃል ወይም ትእዛዝ በሁላችንም ጆሮ የሚጮኸ የአንድነቱን ሚስጢር እንድንሰማ የሚያስገድደን ሕግ ነው። ሁለት ሦስት ከዚያም አልፎ ዘጠኝ አማልክት አሉ የሚሉ ሃይማኖቶች «ሰማ» የሚለውን የእግዚአብሔር ድምጽ የፍርድ ቀን ሳይመጣ ቢቀበሉት ከጥፋት ሊድኑ ይችላሉ። ተጠንቀቁ! ጣኦትን ከማምለክ ተመለሱ እግዚአብሔር የሚባላ እሳት ቀናተኛም አምላክ ነውና። ዘዳ 4፡24።

እግዚአብሔር አብ ራሱ ቃልም መንፈስም ስለሆነ በቃሉ ፍጥረታትን ሲፈጥር ኖሮአል፤ በአፋም እስትንፋስ ሕይወት ይሰጣል። መዝ. 33፡5-6 ዮሐ 1፡1-3 ዮሐ 20፡22 ኢዮብ 32፡8 ኢዮብ 33፡4

መለኮት መለኮትን ስለማይወልድ ስለማይበዛም ከዘላለም እስከ ዘላለም ድረስ አንድ መለኮት እንደሆነ ይጻፋል።

ሊሳ 48፡12 ሊሳ 44፡6-8። ሊሳ 45፡5-7። ሊሳ 9፡6። ዕብ 13፡8 ዘጸ 15፡11 እንዳንድ ሰዎች በተሳሳተ አስተሳሰብ የመለኮት ቃል በአብ አስገኝነት ሁለተኛ መለኮት ሆኖአል። የመለኮት እስትንፋስም መንፈሱ በአብ አስገኝነት ሦስተኛ መለኮት ሆኖአል። ስለዚህ ከጥንት ዘመን የማይቆጠርላቸው ሦስት መለኮቶች አሉ ብለው ያስተምራሉ። ሌሎችም መለኮት አንድነቱን ሳይለት መለወጥ ሳይኖርበት በአካልና በስም በግብርም በሦስት ልዩ ልዩ አካላት ተነጣጥለው የኖሩ

የሚኖሩም በመሆናቸው ሦስትነትና አንድነት አላቸው ብለው ያስተምራሉ።

በሰም ሦስት ናቸው ሲሉም

እግዚአብሔር አብ በተለየ አካል አሰገኝ የለውም

እግዚአብሔር ወልድ በተለየ አካል አሰገኝ

አለው።

እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስም በተለየ አካል

አሰገኝ አለው ይላሉ።

ለዚህም ትምህርታቸው በዘፋ. ም.18 ለአብርሃም በሦስት አካላት በሥጋ ዓይን በሰው ገጽታ የታዩት ሦስት መለኮቶች ናቸው ብለው ለማስረጃነት ያቀርባሉ። ይህ ትምህርት ከእውነት የራቀና የማይከፋፈለውን ሁለት ሦስትም መሆን የማይችለውን አንዱን አምላክ በድፍረት እንደ መሰነጣጠቅ የሚቆጠር ወንጀል ነው። ለአብርሃም የተገለጡት ግን ሦስት መላእክት እንጂ ሦስት መለኮቶች (እግዚአብሔርች) እንዳልሆኑ በዘፋ. ም 19 ቁ. 1 «ሁለቱም መላእክት...ቁ. 12ና 13 «ሁለቱም ሰዎች... እናጠፋውም ዘንድ እግዚአብሔር ሰዶናል ባሉት ማስረጃዎች ከእግዚአብሔር የተላኩ መላእክት መሆናቸው የተረጋገጠ ነው። በኢሳ 43:11 «እኔ እኔ እግዚአብሔር ነኝ ከእኔ ሌላ የሚያድን የለም ይላል። በኢሳ 44:24 ከማህፀን የሠራህ የሚቤኸህ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል» ሁሉን የፈጠራ ሰማያትን ለብቻዬ የዘረጋሁ ምድርንም ያጸናሁ እግዚአብሔር እኔ ነኝ ከእኔ ጋር ማን ነበረ?» ተብሎ የተጻፈውን የመለኮት ጥያቄ በሚያስቆጣው መንገድ ለመመለስ የተደረገ የአመጽ መልስ ነው።

የመለኮት ቃል ሥጋ ሲሆን አሰገኝ አለው እስትንፋሱም (መንፈሱም) አሰገኝ አለው። ነገር ግን አሰገኝ ያለው ሁሉ መለኮት አይሆንም።

መለኮት በሥጋ ከመገለጡ በፊት አንድ አካል አንድ ባሕርይ አንድ ስም ነበረው። «እግዚአብሔርም አለ ሰውን በመልካችን እንደ ምሳሌአችን እንፍጠር... እግዚአብሔርም ሰውን በመልኩ «ፈጠረ» በእግዚአብሔር መልክ «ፈጠረው» ተብሎ በተጻፈው ቃል «አለ» በመልኩ «ፈጠረ» «በእግዚአብሔር መልክ ፈጠረው» በሚሉት ዓረፍተ ነገሮች አንድነቱን ለሰው ልጆች አረጋግጦአል። ስለዚህም አንድ አካል አንድ መልክ አንድ ስም ያለውን አንድ አዳም በመፍጠር ግልጽ በሆነ መንገድ ያረጋግጣልናል።

መለኮት በገጽ አንድ ነው አዳምም በገጽ አንድ ነው
መለኮት ቃል አለው አዳምም ቃል አለው

መለኮት እስትንፋስ አለው አዳምም እስትንፋስ አለው

መለኮት አንድ ስም አለው አዳምም አንድ ስም አለው

በግይታየው ባሕርይ ትንተና ሰው እንዳይሳሳት ሰው ራሱ የሚታይ ምሳሌና ግስረጃ ሆኖ በእግዚአብሔር አምላል ስለተፈጠረ ሊሳሳት ምንም ምክንያት የለውም። «አለ» የሚለውን የእግዚአብሔር ቃል «አሉ» ለማለትና «በመልኩ ፈጠረ» የሚለውን በመልካቸው ወደሚለው መለወጥ አይቻልም።

ከጥንት ከዘላለም እግዚአብሔር ወይም መለኮት አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ በመባል በሦስት አካላት ተከፋፍሎ አይጠራም ነበር። እግዚአብሔር ቀናተኛና የሚመስለው የሌለው አንድ ብቻ ስለሆነ ሌሎች በመለኮት እኩልነት የሚታወቁ በአጠገቡ እንደነበሩ ያስታወቀበት ዘመን አልነበረም። ሰው ቃሉን ከራሱ ለይቶ እስትንፋሱንም ከሕይወቱ አውጥቶ ሕያው ሰው መሆን እንደማይችል እንዲሁም እግዚአብሔር ቃሉ እስትንፋሱና ሕይወቱ በአካል ተነጣጥሎ በሕይወት የሚኖር ፍጹም መለኮት ሊሆን አይችልም። ብቸኛና ቀናተኛነቱን ግን ሲገልጥ፡ «በእግዚአብሔር በቀር ለአንዳች አምላክ የሚሰዋ ፈጽሞ ይጥፋ ይላል»። ዘጸ 22:20። እንዲሁም ፡ «አሁንም እኔ ብቻዬን እኔ እንደሆንኩ ከእኔም በቀር አምላክ እንደሌለ እዩ፤ እኔ እገድላለሁ አድንግለሁ፤ እኔ እመታለሁ እፈውስማለሁ፤ ከእጄም የሚያድን የለም እጄን ወደ ሰማይ እዘረጋለሁና እንዲህም እላለሁ ለዘላለም እኔ ሕያው ነኝና»። ዘጸ 32:39-40

እንዲሁም በዘጸ 34:12-14፤ «በመካከልህ ወጥመድ እንዳይሆንህ እንተ በምትሄድበት ምድር ከሚሄዱ ከሚኖሩ ሰዎች ጋር ቃል ኪዳን እንዳታደርግ ተጠንቀቅ፤ ነገር ግን መስጫዎቻቸውን ታፈርሳላችሁ፤ ሐውልቶቻቸውንም ትሰብራላችሁ፤ የግመለኪያ አጸዶቻቸውንም ትቆርጣላችሁ፤ ስሙም ቀናተኛ የሆነ እግዚአብሔር ቅንአት ያለው አምላክ ነውና ለሌላ አምላክ አትሰገድ» የሚለውን የመለኮት ትእዛዝ ቸል ብንለው እና ለአማልክት ብንገዝ ከዘላለም እሳት እናመልጥም።

አያሱባን ግን ይሉታል?

**መለኮት መለወጥ መከፋፈልና መነጣጠል የማይችል
እንድ አምላክ ብቻ ነው።**

በመለኮት አምላላ የተፈጠረው ሰው ቃል በግድግቱ (ተናገሮ) ለውጥ እንደማያሳይና ቃል እንደማያጥረው እስትንፋሱም አውጥቶ ሕይወት እንደማያልቅበት እንዲሁም መለኮት በመናገር በቃሉ ብዙ ፍጥረታትን ሲፈጥር በየጊዜው በሚያወጣው እስትንፋሱም ፍጥረታትን ሕያዋን ሲያደርግ መለኮትነቱ አይቀንስም አይለወጥም አያልቅበትም።

እግዚአብሔር አብ ለሔዋን የገባውን ቃል ኪዳን (ዘፍ 3፡15) ለመፈጸም እንድያልፉን ለመጀመሪያ ጊዜ ከድንገል እንዲወለድ አደረገ በመዘመር 2፡7 «አንተ ልጄ ነህ እኔ ዛሬ ወለድሁሁ» ተብሎ የተጻፈውም ትንቢት ከድንገል ሲወለድ ተፈጸመ። እንዴት ተወለደ? ለእግዚአብሔር የሚሳነው ስለሌለ ከመለኮት (ከአብ) የሕይወት ቃል ወጥቶ መንፈስ ቅዱስና የልዑል ኃይል በማርያም ማሕጸን በመለኮት አሠራር ተዘጋጅቶ ለእግዚአብሔር እንድያልፉ ሆኖ ከድንገል ማርያም በሥጋ ተወለደ። ቃል ሥጋ ሆነ በሥጋው ሰውነትም ተገለጠልን። በሉቃስ 1፡35 «መንፈስ ቅዱስ በአንቺ ላይ ይመጣል የልዑልም ኃይል ይጸልልሻል ስለዚህ ከአንቺ የሚወለደው ቅዱስ የእግዚአብሔር ልጅ ይባላል» የሚለው ቃል ተፈጸመ።

ሁለተኛው እግዚአብሔር ተወለደ እንበልን? አይደለም ቅዱስ የእግዚአብሔር ልጅ ተወለደ እንባለን? የእግዚአብሔር ልጅ መለኮት ከገዛ ባሕርይ ያዘገጀው ቅዱስ ሰው በመሆኑ የመለኮት ልጅ ነው። ለመጀመሪያ ጊዜ ከድንገል የተወለደ የአብ ልጅ እንጂ ሁለት ጊዜ የተወለደ ልጅ አይደለም።

«በእኔ አብ ይበልጣል» በማለቱና ሰውም በመሆኑ ወልድ ከአብ ያንሳል ዮሐ 14፡28

«በአብ ወጥቼ ወደ ዓለም መጥቼአለሁ ደግሞ ዓለምን እተወዋለሁ ወደ አብም እሔዳለሁ» በማለቱም ወልድ ከመላእክትና ከአዳማዊ ተፈጥሮ ይልቅ እጅግ የከበረና ሰማያዊ ሰው ነው። ዮሐ 16፡28። ፊልጵ 2፡6-10። ኢሳ 53። ሉቃ 1፡35።

የአብ ልጅ በመሆኑ አብ ተዋሕዶታልና የባሕርይ ምሳሌና የክብር መንጸባረት ሆኖ (ዕብ 1፡3) የመለኮት አካል እንዲሆን የተዘጋጀ ሰው ነው። ቆላስ 1፡15። ጳጳሮ 4፡4።

እንድ ባሕርይ የነበረው አምላክ መለኮታዊ ባሕርይን ሳይለውጥ በሥጋ ስለተገለጠ ከጌታችን ከኢየሱስ ልደት ወዲህ አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ፤

እንድ መለኮት ዮሐ 1፡1-3 መዝ 33፡5-6

እንድ አካል ዮሐ 14፡6-10

እንድ ስም ቆላ 3፡17

ሁለት ባሕርይ እንደሆነ ልናውጅ ታዘናል። ኤፌ 4፡4-6

፩ጢዋ 1፡15-17። ም. 2፡5-7። ም. 3፡16።

ክርስቶስ ሰማያዊና ምስጢራዊም ስለሆነ «ሁሉ ከአባቴ ዘንድ ተሰጥቶኛል ከአብ በቀር ወልድን የሚያውቅ የለም ከወልድም በቀር ወልድም ሊገለጥለት ከሚፈቅድ በቀር አብን የሚያውቅ የለም» በማለት የአብና የወልድ ውሕደትና የተፈጥሮ ባሕርይ ራሱ ካልገለጠ በቀር ለሰውና ለመላእክት ምስጢር መሆኑን አረጋግጧል። ማቴ 11፡27

ለሐዋርያቱ ራሱን በገለጠ ጊዜ ግን «በላሕይወት ቃል ከመጀመሪያ የነበረውንና የሰማነውን በዓይኖቻችን ያየነውን የተመለከትነውንም እጆቻችንም የዳሰሱትን እናወራለን ሕይወትም ተገለጠ አይተንማል እንመስክርማለን ከአብ ዘንድ የነበረውንም ለእኛም የተገለጠውን የዘላለምን ሕይወት እናወራላችኋለን» በማለት ለእነርሱ ምስጢሩ የተገለጠላቸው መሆኑን አስረድተዋል።

፩ዮሐ 1፡2። ማቴ 13፡11። በዮሐ 1፡14። «በመጀመሪያ ቃል ነበረ ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ» ቃልም እግዚአብሔር ነበረ ይህ በመጀመሪያ በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ ሁሉ በእርሱ ሆነ ከሆነውም እንዳት ስንኳ ያለ እርሱ አልሆነም በእርሱ ሕይወት ነበረች ሕይወትም የሰው ብርሃን ነበረች...ቃልም ሥጋ ሆነ ጸጋንና አውነትንም ተዋልቶ በእኛ አደረገ» ተብሎ በተጻፈው መሠረት የእግዚአብሔር አብ ተፈጥሮ «ቃልና ቅዱስ እስትንፋስ» ያለው ተፈጥሮ ነው። ይህም መንፈሳዊ አካል እንጂ የሚዳሰስ አካል አልነበረም። በመዝ. 33፡5-6 «እግዚአብሔር ችርነት ምድርን ሞላች በእግዚአብሔር ቃል በማጥቸ ጸኑ። ሠራዊታቸውም ሁሉ በእፋ እስትንፋስ» ተብሎ የተጻፈው ቃለመለኮት የሚያስረዳን

እግዚአብሔር አብ ብቻውን በቃሉ እየተናገረ ፍጥረታትን መፍጠሩንና የፈጠረውንም ሁሉ በአፋ እስትንፋስ ሕያው ማድረጉን ብቻ ነው።

በማቴዎስ 6፡9-13፡ «በሰማያት የምትኖር አባታችን ሆይ ስምህ ይቀደስ መንግሥትህ ትምጣ» ብለን እንድንጸልይ ማዘዙ ለምንድር ነበር? የጸሎት መልዕክት መቀበያ አድራሻው ውስን መሆኑን ለመግለጽ ይመስላችኋል? አምላካችንን በተወሰነ ቦታ ብቻ የሚገኝ መሆኑን እንድናውቅለት የተናገረ ይመስላችኋል? ኳይደለም አምላካችን በሁሉ የሚገኝ ሰማይና ምድር ሊይዘው የማይችል አምላክ እንደሆነና የሚመስለው እንደሌለ የታመነ ነው። ይህን ጸሎት እንድንጸልይ ሲያውጅ ግን እርሱ ራሱ ብቻ የዘላለም አባት እንደሆነና፡

እንዲት መንግሥት

እንዲት ፈቃድ

አንድ ቅዱስ ስም ብቻ ያለው ኃይል አምላክ መሆኑን እንድናውቅለት ማስጠንቀቁ ነው።

መዝ (139)፡7-10

በዓለም ላይ ብዙ አማልክት እንዳሉ መጽሐፍት ይናገራሉ ለእኛ ግን ብቻውን የኖረና ለዘላለምም ብቻውን የሚኖር አንድ አምላክ አለን። ፩ቆሮ 8፡4-6። ፩ጢሞ 1፡17። ኢሳ 44፡8 ቁ. 24። ብቻውን ፍጥረታትን ሁሉ እንደፈጠረና ሊወዳደረው የሚችል ሌላ ፈጣሪ እንደሌለ ቃሉ ያስረዳል። ኢሳ 46፡8-11

የሚመስለው ሌላ አምላክ እንደሌለ ራሱ ሲመሰክር «እኔ አምላክ ነኝና ሌላም የለምና የቀድሞውን የጥንቱን ነገር አስቡ እኔ እግዚአብሔር ነኝ እንደ እኔም ያለ ማንም የለም» ይላል። ኢሳ 46፡9።

የእስራኤል ንጉሥ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፡ «እኔ ፊተኛ ነኝ እኔም ኋለኛ ነኝ ከእኔ ሌላም አምላክ የለም... ከእኔ ሌላ አምላክ አለን? አምባ የለም ማንንም አላውቅም»። በማለት ሌላ አምላክ ፈጽሞ እንደሌለ ያረጋግጣል።

ኢሳ 44፡6-8 ደግሞም በቃሉ ንጉሥ ስለራሱ ሲመሰክር፡ «ሁሉን የፈጠሁ ሰማያትን ለብቻዬ የዘረጋሁ ምድርንም የጸናሁ እግዚአብሔር እኔ ነኝ ከእኔ ጋር ማን ነበረ?» ብሎ ይጠይቀናል ። ኢሳ 44፡24። 48፡13።

ኢሳ 43 ቁ. 3፡11-13፡- ሙሴ በዘመኑ እንደ እግዚአብሔር ያለ ሌላ አምላክ እንደሌለ እንደመሰከረ እንዲሁ እኛም ካንተ በቀር ሌላ አምላክ የለም ብለን እንመሰክራለን። ዘጸ15፡11። ዘዳ 33፡26።

ንጉሡ ዳዊትም ፡- «አቤቱ አምላኬ ሆይ እንደ አንተ ያለ የለምና አንተ ታላቅ ነህ ሲል ብቻውን ታላቅ አምላክ እንደሆነ በጀሳሙኤል 7፡22 መሰከርላል። እንዲሁም በመዝ 89፡6-9 እግዚአብሔርን በሰማይ የሚተካከለው ማን ነው? ከአማልክት ልጆችስ እግዚአብሔርን ማን ይመስለዋል? ሲል የሚተካከለውና የሚመስለው ሌላ አምላክ እንደሌለ መሰከርላል። ፩ዜና 17፡20

ንጉሡ ሰሎሞንም ፡- የእስራኤል አምላክ አቤቱ በላይ በሰማይ በታች በምድር አንተን የሚመስል አምላክ የለም» ሲል በሰማይም ሆነ በምድር የሚመስለው ሌላ አምላክ እንደሌለ ያረጋግጥልናል። ፩ነገ 8፡23።

ኢየሱስም ኔታ እግዚአብሔር አንድ እንደሆነና ከእርሱ በቀር ሌላ እንደሌለ አስተማረ። ማር 12፡29-34። «እግዚአብሔርን በሰማይ የሚተካከለው ማን ነው? ማንም የለም መዝ89፡6።

ዮሐ 1፡1-14 በመጀመሪያ ቃል ነበረ ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበር ቃልም እግዚአብሔር ነበር ይህ በመጀመሪያ በእግዚአብሔር ዘንድ ነበር ሁሉ በእርሱ ሆነ ከሆነውም አንዳች ሰንኳ ያለ እርሱ አልሆነም በእርሱ ሕይወት ነበረች ሕይወትም የሰው ብርሃን ነበረች ብርሃንም በጫለማ ይበራል ጫለማም አላሸነፈውም ለሰው ሁሉ የሚያበራው እውነተኛው ብርሃን ወደ ዓለም ይመጣ ነበር። በዓለምም ነበር ዓለሙም በእርሱ ሆነ ዓለሙም አላወቀውም። የእርሱ ወደሆነው (ወደ አይሁድ) መጣ የገዛ ወገኖቹም አልተቀበሉትም ለተቀበሉት ሁሉ ግን በስሙ (በኢየሱስ ስም) ለሚያምኑት ለእነርሱ የእግዚአብሔር ልጆች ይሆኑ ዘንድ ሥልጣንን ሰጣቸው። ቃልም ሥጋ ሆነ ጸጋንና እውነትንም ተሞልቶ በእኛ አደረ ቃሉ እንደሚያስረዳው አምላካችን ኢየሱስ ለሰው ሁሉ የሚያበራ እውነተኛ ብርሃን ነው። ዓለምን የፈጠረ ወደ ዓለምም የመጣ እርሱ ነው። ዓለሙም አላወቀውም የአምላክዉን ስም ኢየሱስ መሆኑንና ከእርሱም በቀር ሌላ አምላክ እንደሌለ አውቀሃልን?

የያዕቆብ ወንድም ይሁዳም ፡- «ክብዱ ጊዜ በፊት ለዚህ ፍርድ የተጻፉ አንዳንዶች ሰዎች ሾልከው ገብተዋልና ኃጢአተኞች ሆነው የአምላካችንን ጸጋ በሌላነት ይለውጣሉ

ንጉሣችንና ጌታችንም ብቻውን ያለውን ኢየሱስ ክርስቶስን ይከዳሉ» በማለት ኢየሱስ ክርስቶስ ብቻውን ያለ አምላካችን ጌታችንና ንጉሣችን መሆኑን መስከሯል ይሁዳ ቁ.4 ቁ.25። አንድነቱን የሚከዳ ወደ ቤተ ክርስቲያን ሾልከው እንደሚገቡም ያረጋግጣል።

ታላቁ ሐዋርያ ዳውሎስም ኢየሱስ ተወዳዳሪ የሌለው አንድ አምላክ ብቻ መሆኑን ሲያረጋግጥ፡- «ብቻውን አምላክ ለሚሆን ለማይጠፋው ለማይታየውም ለዘመናት ንጉሥ ምስጋናና ክብር እስከ ዘላለም ድረስ ይሁን አሜን»። ጴጢጥ 1፡15-17። ም. 2 ቁ.5 ም. 3፡16። ገላ 3፡20። ሮሜ 9፡5።

ስለዚህ እኛም ከነህምያ ጋር እንዲህ ማለት ይገባናል፡- «በበረከትና በምስጋና ሁሉ ላይ ከፍ ከፍ ያለው ክብር ስምህ (ኢየሱስ) ይባረክ አንተ ብቻ እግዚአብሔር ነህ ሰማይንና የሰማያት ሰማይን ሠራዊታችውንም በእነርሱ ውስጥ ያለውን ሁሉ ፈጥረሃል ሁሉንም ሕያው አድርገኸዋል የሰማይም ሠራዊት ለአንተ ይሰግዳሉ» አንተ እግዚአብሔር አምላክ ነህ። ነህምያ 9፡5-7።

አረ ለመሆኑ ሰው ራሱ በእግዚአብሔር አምሳል ሲፈጠር ሥላሴ ሆነ ማለት ይቻላል ወይ?

በ፩ተሰ 5፡23 የሰላም አምላክ ራሱ ሁለንተናችሁን ይቀድስ 1ኛ መንፈሳችሁም 2ኛ ነፍሳችሁም 3ኛ ሥጋችሁም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመጣ ጊዜ ያለነቀፋ ፈጽመው ይጠበቁ በማለት ሰውን በሦስት ከፍሎ ስለጠቀሰው ሰው ሥላሴ ነው ብሎ የሚከራከር ሃይማኖት ሳይነሳ እንደማይቀር ወይም የሰው አካል ሦስት ነው ሰው ግን አንድ ነው ብሎ ሊከራከር እንደሚችል አያጠራጥርም። ይበሉ እንጂ ሰው ግን በአካልም በተፈጥሮም አንድ ብቻ ነው።

ተያህሮት 3

መለኮታዊ ባሕርይ የሰው ቅርጽ የሚመስል የሚታይና የሚዳሰስ አካል የለውም፤

እግዚአብሔር በሁሉ የሚገኝ (እምነፕረዘንት) ሁሉንም የሞላ ስለሆነ ዓይን ሊያየው የሰው እውቀት ሊገምተው የሚችል አካል የለውም።

በመጽሐፍ ቅዱስ እግዚአብሔር ሲናገር ስለ ዓይኖቹ ስለ እጆቹ ስለ ከንዱ ስለ እግሮቹ ስለ ልቡ ስለ ነፍሱ እንዲሁም ሌሎች የአካል ክፍሎች መጥቀሱ በምሳሌያዊ አነጋገር እንጂ በሰው ሊገመቱ የሚችሉ ብልቶች በአካል የተገለጹበት ጊዜ የለም።

ስለእግዚአብሔር ልብ ቢጠቀስ አእምሮውን ቸሎታውን ስሜቱን ማመልከቱ እንጂ በእጅ ጭብጥ የምትለካውን ልብ ያለው እግዚአብሔር ማለት አይደለም። ዘፍ 6፡6። 8፡21

ኢሳ 48፡13

ሉቃ 11፡20

ጴጥ 22፡19-22

ኢዮብ 1፡6

ቆላ 2፡9

ምሳ 15፡3

በዘጸ 15፡8

በዘጸ 14፡21

እጁን ቀኝን መጥቀሱ በእግዚአብሔር ጣት ማለቱ በዘፋኑ ተቀምጦ በቀኙና በግራው ቆመው ማለቱ በእግዚአብሔር ፊት ለመቆም መጡ ማለቱ የማይታይ በሚታይ መገለጡ የእግዚአብሔር ዓይኖች በምድር ዙሪያ ይመላለሳሉ ማለቱ በአፍንጫው እስትንፋስ ማለቱ ሲታይ የምስራቅ ነፋስ አንፍሶ ከሚለው ጋር ማስተያየትና እግዚአብሔር በቁመትና በወርድ የሚወሰን እንዳልሆነ እርግጠኛ ስለሆነ ከላይ የተጠቀሱት ምሳሌያዊ አባባሎች ጽንፍ የለሽነቱን የሚወስኑ ሊሆኑ አይችሉም። በላባዎቹና በከንፎቹ የሚሉም ምሳሌያዊ አነጋጋሮች እግዚአብሔርን ሊያይ የቻለ አንድስ ሰንጹ ስለማይገኝ በዓለም መላት የሚገኝ መሆኑን ሊያግዱት አይችሉም።

በመዝ 91፡4

እግዚአብሔር ምን ጊዜም ከንፍ ባላቸው መላዕክት ዓይን ባላቸው ፍጥረታት ሲገልጥ በመናፋ ምክንያት እግዚአብሔርን ራሱን በእካል ያዩ እየመሰላቸው የሰገዱም ነበሩ። ዕብ 1፡13። ዘጸ 23፡23-25

እግዚአብሔር እልሻዳዩ ሁሉን ቻይ ወይም በእንግሊዘኛ አምኒፓተንት የሆነ አምላክ ነው። ዘጸ 17፡1

የእግዚአብሔር መንፈስ:-

በእብራይስጥ (Ruwach) ሩዋኽ

በግሪክ ደግሞ (Pneuma) ኑውማ

ሲሆን ትርጓሜው መንፈስ ቅዱስ፣ ነፋስ፣ እስትንፋስ፣ ሕይወት፣ የማይጨበጥ፣ የአየር ግፊት፣ ፍንዳታ፣ ነፋስ፣ ከፍተኛ ኃይልና እግዚአብሔር ለሚባሉት ሁሉ የሚውሉ ታላት ናቸው።

ግሪኮች «ኑውማ» አይሁዶችም «ሩዋኽ» እያሉ የሚጠሩት የማይጨበጥ የማይዳሰስ ነገር ሁሉ የሁለቱም ቋንቋዎች ተናጋሪዎች እካል ወይም ልዩ ቅርጽ ሊያውጡለት አይደሉም።

በዮሐ 4፡24 «እግዚአብሔር መንፈስ ነው የሚሰግዳለትም በእውነትና በመንፈስ ሊሰግዳለት ያስፈልጋቸዋል» ይላል።

በሉቃስ 24፡39 መንፈስ ሥጋና አጥንት የለውምና በማለት የማይታይና የማይዳሰስ መሆኑን ይመሰክራል። ሊዮብ ሲመሰክር:- «ሲመጣብኝ አላየውም ቢያልፍብኝም

አላውቀውም። እነሆ አላስተውለውም ወደሚሠራበት ወደ ግሪብሔድ አልመለከተውም በቀኝም ይሠወራል አላየውምም» በማለት የማይታይ መንፈስ መሆኑን ያረጋግጣል። ሊዮብ 9፡11። በም. 23፡8-9

መሴም:- «እግዚአብሔር የማይታይ መሆኑን በላረጋገጠ እግዚአብሔርን በማንኛውም ምሳሌ ቀርጸው እንዳይመስሉ አጥብቆ ያስጠነቅቃል... መልክ ግን አላያቸውም ድምጽን ብቻ ሰማችሁ ታደርጉትም ዘንድ ያዘዛችሁን ቃል ኪዳን አሥሩን ታላት ነገራችሁ በሁለቱም ድንጋይ ጽላቶች ላይ ጻፋቸው... እግዚአብሔርም በኮረብ በእሳት ውስጥ ሆኖ በተናገራችሁ ጊዜ መልክ ከቶ አላያቸውምና እጅግ ተጠንቀቁ እንዳትረክሱ የተቀረጸውን ምስል የግናቸውንም ነገር ምሳሌ በወንድ

ወይም በሴት መልክ የተሠራውን... እንዳታደርጉ... ተጠንቀቁ» ይላል። ዘጸ 4፡12-17

ሐርያው ዳውሎስ በጄጢም 1፡17 ብቻውን አምላክ ለሚሆን ለማይጠፋው ለማይታየውም ለዘመናት ንጉሥ ምስጋናና ክብር እስከ ዘላለም ድረስ ይሁን እሜን በማለት የማይታይ መሆኑን ያረጋግጣል።

በየትኛውም ዘመን መለኮትን በዓይን ያየ በእጁ የዳሰሰ ወይም በቤቱ ያስተናገደ የለም። በሐዋሥራ 7፡48-49 ነገር ግን ነብዩ ሰማይ ዙፋኑ ነው ምድርም የእግራ መረገጫ ናት ለእኔ ምን ዓይነት ቤት ትሠራላችሁ ይላል ጌታ! ወይስ የማርፍበት ሥፍራ ምንድን ነው? ይህንስ ሁሉ እጄ የሠራቸው አይደለምን? እንዳለ ልዑል የሰው እጅ በሠራው አይኖርም ይላል። ይህም ቃል እግዚአብሔር በቀመት በወርድና በሰፋትም የማይወሰን መሆኑን ያስተምረናል።

ኢሳ 66፡12። ሐዋሥራ 17፡24፡31

ንጉሡ ስለሞን በመንፈስ ስለተገለጠለት «በውኑ እግዚአብሔር ከሰው ጋር በምድር ላይ ይኖራልን? እነሆ ሰማይ ከሰማያትም በላይ ያለው ይይዝህ ዘንድ አይችልም» ሲል ይመሰክራል። ጳጋ 8፡27።

እግዚአብሔር በእካል በእንድ አካባቢ የተወሰነ አምላክ አይደለም በሰማይም በምድርም ከምድርም በታች በሲኦልም ሕልውናው የሚገኝ መንፈስ ስለሆነ «ከመንፈስህ ወደት እሔዳለሁ? ከፊትህስ ወደት እሸሻለሁ ወደ ሰማይ ብወጣ አንተ በዚያ ነህ ወደ ሲኦል ብወርድ በዚያ አለህ እንደ ንግሥር የንጋት ከንፍ ብወሰድ እስከ ባሕር መጨረሻም ብበርር በዚያ እጅህ ትመራኛለች ቀኝህም ትይዘኛለች» በማለት ውስን አምላክ አለመሆኑን ያረጋግጣል። መዝ (139)፡7-12።

በ325 ዓ.ም. በኒቂያ የተሰበሰቡት 318 ሊቃውንት የተርቱልያን እምነት በመደገፍ ለአብርሃም የተገለጡት ሦስት ሰዎች እግዚአብሔርን ናቸው በማለት በድምጽ ብልጫ አጽድቀው የተሳሳተ እምነት ሊመሠርቱ ችለዋል። እግዚአብሔርን ወይም ሥላሴዎች በሦስት አካላት በሦስት ሰዎችና በሦስት ግብራት የተከፋፈሉ ናቸው። ብለው ሰላመኑ ለብ! ወልድ! መንፈስ ቅዱስ ዘላለማዊ ሰማቸው እንዲሆን ምስላቸውም በሰው ቅርጽ ተሰሎ እንዲሰገድላቸው በጉባኤያቸው ወሰነው አስተላልፈዋል።

በዘፍጥረት 18ና 19 የተገለጹት ሦስት ሰዎች መላእክት እንጂ አማልክት አይደሉም። እግዚአብሔር እንደ ስለሆነ የአብርሃም ሥላሴዎች ተብሎ ሊጠራ አይገባም።

በአራት ዘመን እግዚአብሔር በመላእክት እየተገለጠ ይናገር ነበር እንጂ ፊት ለፊት በሰው አካል ተመስሎ ታይቶ አይታወቅም። በዘጸ 33:20:- «ደግሞም ሰው አይቶኝ አይድንምና ፊቴን ማየት አይቻልም» ሲል የማይዋሽ እግዚአብሔር አረጋግጦአል። አብርሃም እግዚአብሔርን በራዕይ እንጂ በሥጋዊ አይኑ አላየውም። እነዚያም በዘፍ. ም 18 ወደ አብርሃም የመጡት ሦስት ሰዎች የሚባሉ የሚጠጡና እግርቻቸውንም የታጠቡ በሰው አካልና መልክ የተገለጡ መላእክት ነበሩ። በዘፍ 18:16 እና ቁ. 22 እንዲሁም በዘፍ 19 ወደ የተላኩበት ሥፍራ ተለያይተው ሲሄዱ ታይተዋል። ስለዚህ መንፈስ የሆነው የማይጨበጠውና የማይከፋፈለው ሰማይንና ምድርን የሞላው አምላክ እነዚያን ሰዎች (መላእክት) ይመስላል ማለት ትልቅ ስሕተት ነው። ሙሴም እግዚአብሔርን መለኮታዊ ነጸብራቅና መልካምነቱንም አይቶአል። አብርሃም ሊሳይያስ ሕዝቅኤልና ሌሎችም ነቢያት የእግዚአብሔርን ድምጽና መልካምነት ሰምተዋል አይተውማል። በሥጋ ዓይናቸው ግን ፊት ለፊት በአካል ተገልጾ አላዩትም። ዘፍ 1:17-23 ሊሳ 6:1-8። ሕዝ 1:1-28።

ዘጸአት 24:9-10 እግዚአብሔር ወደፊት በክርስቶስ አካል ሊገለጽበት ያለው ነጸብራቅ የአካል ራዕይ አምሳል ይታያቸው ነበር እንጂ የእግዚአብሔርን ቅርጽ በቁመትና በወርድ ወስኖና ገምቶ ሊናገር የሚደፍር አልነበረም።

የአዋልድ መጻሕፍት:- «አብ! ወልድ! መንፈስ ቅዱስ በሰው መልክ ተመስለው በአካል በፍጹም ገጽታ ከጥንት የነበሩና ያሉ ናቸው» የሚሉትን አባባል በመጽሐፍ ቅዱስ ብቻ የሚመሩ አማኞች እእምሮና መንፈስ ሊቀበለው አይችሉም። መለኮት የማይጨበጥና የማይዳሰስ አንድ መንፈስ ብቻ እንጂ በሥጋ ዓይን የሚታይ ብዙ ቅርጾች የሉትም። አብ! ወልድ! መንፈስ ቅዱስ የአንዱ አምላክ መገለጫ አጠራር እንጂ የመጠሪያ ስሞች አይደሉም አብ ከዘላለም የነበረ አምላክ ነው ሕዝቡን ለማዳን ሲል ከዘመናት በኋላ ከድንገል በመወለድ ሥጋ ሆኖ አማኑኤል በመሆን በወልድነት ተገለጾ እንደ አብ በአካልም በሰምም በግብርም እንደ ሲሆን በባሕርይ ግን በሦስት መንገድ የሚገለጽ ነው። ስለዚህ እግዚአብሔር ራሱ አብም ቃልም መንፈስ ቅዱስም ነው። የማይከፋፈለው አንዱ አምላክ አብ ብቻ ስለሆነ የፍጥረት

ሁሉ ፈጣሪና አባት ነው አብ ራሱ የሚናገር ቃል ስለሆነ ሐሳቡንና ምክሩን ተግባሩንም ከዝ ራሱ ጋር በመመካከር የሚያከናውነው በአፋ በሚወጣው ቃሉ ነው። ኤፌ 1:11

አብ ራሱ ቅዱስ መንፈስ ስለሆነም የሕይወትን አስትንፋስ ይኸውም ሕያው መንፈስ ቅዱስን ክራሱ (ከውስጡ) በማፍሰስ ፍጥረታትን ሕያዋን ያደርጋል።

የሕዝቡንም ሕይወት ያድሳል ይቀሰቅሳልም ከአብ ጋር እኩል የመለኮት ባሕርይ ያለው ሁለተኛ ወይም ሦስተኛ አምላክ የለም በሰው ሕይወት ውስጥ በመዋሐድ ሕይወትን ለማደስና ለመቀደስ ከአብ በየጊዜው የሚወጣው ቃሉና እስትንፋሱ እንደ አብ አምላኮች ናቸው የሚሉ አስተማሪዎች ማስረጃ የሌለው ትምህርት የሚያስተምሩ ናቸው አብ ከጥንት ብዙ ጊዜ በቃሉ ተናግሮ ፍጥረታትን ሁሉ ካለመኖር ወደ መኖር አምጥቶአቸዋል። እስትንፋሱንም በየጊዜው በማውጣት ፍጥረታትን ሕያዋን እድርጎአቸዋል። በዘመናትና በዓመታት በየቀኑም ከአብ የወጣውና በሰዎች ሕይወት ውስጥ ተዋሕዶ የቀረው የእግዚአብሔር አብ ቃልና እስትንፋስ አምላክ ከተባሰ አማልክት እጅግ ይበዛ ነበር። መለኮት ግን የማይከፋፈል ባሕርይ ያለውና የማይታይ ነው በቃሉ በሠራቸው ፍጥረታት በእምነት ከመታየቱ በቀር ረቂቅ መንፈስ ነውና በሥጋ ዓይን አይታይም ነበር።

ልክ በሰው ተፈጥሮ ሥጋ ነፍስ ወይም ደምና መንፈስ እንዳሉ ሁሉ እግዚአብሔርም መንፈስ ሥጋ ደም ያለው አምላክ በመሆኑ አማኑኤል ተብሎ ይጠራል። ትርጓሜውም እግዚአብሔር በሚጨበጥ በሚዳሰስ አካል በመካከላችን ተገኘ ማለት ነው። ማቴ 1:23። ዘጸ 12:23። ፩ተሰ 5:23። ዘፍ 1:27።

የማይታይ አምላክና መላእክቱ

እግዚአብሔር በሰድስት ቀናት ውስጥ ፍጥረታትን ሁሉ ሲፈጥር ረዳት አልነበረውም፤ ብቻውን እንደፈጠራቸው ከዚህ በፊት ያነበብናቸው ጥቅሶች አረጋግጠውልናል። ሆኖም ፍጥረታትን በምስጢር በድብቅ አልፈጠራቸውም መላእክትም ከጥንት ከእርሱ ጋር በተመልካችነት ነበሩና ብቻውን ለመፍጠሩ ምስክሮች ናቸው። እግዚአብሔርም አለ፡- «ሲል ብቻውን መፍጠሩን ያረጋግጣል»። «በመልካችን እንደ ምሳሌዎችን እንፍጠር» ሲል ከገዛ ባሕርይ ጋር መመካከሩንና ጠቅላይነቱን ገዥነቱን ያመለክታል። የፍጥረታት ንድፈ ሐሳብና የቅርጽ እውጣጥ የሥነፍጥረታት አሰካካ ለመላእክት የሚቻል አይደለም።

«አንደፈቃዱ ምክር ሁሉን የሚወራ እንደ እርሱ ሃሳብ አስቀድመን የተወሰነን» ተብሎ ስለተጻፈ አብ ከገዛ ፈቃዱ ጋር መመካከር እንደሚችል ያስረዳናል። መላእክት ግን በታዛቢነት ከጌታ ጋር እንደነበሩ የታመነ ነው። ኤፌ 1፡11

እግዚአብሔር አንድ ነው፤ ልብ፤ ቃልና የሕይወት እስትንፋስ አለው ልቡ ቃሉና እስትንፋሱ በአንድ አካል ያለ የተፈጥሮ ባሕርይ እንጂ በአካል የተለያዩ መለኮቶች ስላይደሉ በአምሳሉ የተሰራው ሰው ከራሱ ልብ ጋር እንደሚመካከር እግዚአብሔርም ከራሱ ልብ ጋር መመካከር የሚችል አምላክ ነው። «ሰውን በመልካችን እንደ ምሳሌዎችን እንፍጠር» ካለ በኋላ አንድ አካል ያለው አንድ ሰው ፈጠረ። ለአንዱ መለኮት፤ ልብ፤ ቃልና የሕይወት እስትንፋስ እንዳለው እንዲሁ ሰውንም እንደ ራሱ አድርጎ በመፍጠሩ የራሱን የተፈጥሮ ባሕርይ መልክ አሳየ። ስለዚህ በእግዚአብሔር አምሳል የተፈጠረው አዳም አንድ አካልና አንድ ስም ያለው ፍጥረት ነው።

በዘፍ. 3፡22 እግዚአብሔር አምላክም አለ እነሆ አዳም መልካምንና ከፋውን ለማወቅ ከእኛ እንደ አንዱ ሆነ አሁንም እኛን እንዳይዘረጋ ደግሞም ከሕይወት ዛፍ ወስዶ እንዳይበላ ለዘላለምም ሕያው ሆኖ እንዳይቀር የሚለውን ቃል ስንመለከት መላእክትም ከፋውንና ደጉን ስለሚያውቁ ከእነርሱ ጋር መነጋገሩን ከሚቀጥለው ትዕዛዝ መገንዘብ እንችላለን።

አየሱስን ማን ይሉታል?

ወደ ሕይወት ዛፍ የሚወስደውን መንገድ ለመጠበቅ ኪሩቤልን በኤደን ገነት ምሥራቅ አስቀመጠ ይላል። ኪሩቤል ከፋውንና ደጉን ለይተው ያውቃሉ አዳምም ኪሩቤልን ለመምሰል ወደሚችልበት ደረጃ ያደረሰው መልካሙንና ከፋን ከሚያስታውቅ ዛፍ በመብላቱ ነው።

እግዚአብሔር፡- «ከእኛ እንደ አንዱ ሆነ» ሲል አጠገቡ ከነበሩት ኪሩቤሎችና ከራሱ ጋር ማለቱ እንጂ ራሱን ወደ ብዙ ቁጥር ለውጦ መናገሩ አይደለም።

በዘፍ. 11፡7፡- «ኦ እንወረድ አንዱ የአንዱን ነገር እንዳይሰማው ቋንቋቸውን በዚያ እንደባሉት» ሲል ብዙ አማልክት ወረዱ ማለት እንዳልሆነ በቁ. 5 «ለማየት ወረደ» ከሚለው ቃል እንረዳለን እንዲሁም በቁ. 8 «በተናቸው» ይላል በቁ. 9 «የፍጥነት ቋንቋ ደባልቋል» ይላል። እግዚአብሔር ደግሞ ሆነ ከፋ ሲሰራ ኪሩቤልና ሱራፊል የሚያጅቡት መላእክቱም ሁልጊዜ ከእርሱ አይለዩም ነበር።

በዘፍ. 18 አጠቃላይ ማብራሪያ እናገኛለን። የማይታየው አምላክ ለአብርሃም ሲገለጥ ሦስት መላእክት በሰው አካል አስከትሎ እንደወጣ ቃሉ ያስረዳል። ሦስቱ መላእክት በሉጦጦም።ዘፍ.18፡5-8፡- «እግሮቻቸውንም ታጠቡ፤ እግዚአብሔር ግን አልበላም አልጠጣምም፤ መንፈስ ነውና አልታየም እግሮቹም አልታጠቡም። «መቼም ቢሆን እግዚአብሔርን ያየው አንድ ስንኳ የለምና» ብሉ 1፡18።

እነዚህ መላእክት ሰውንም ሲፈጥር አብረውት እንደነበሩ አያጠራጥርም መፍጠርም ሆነ እቅድ ማውጣት ግን አይችሉም በሐሳብም ሊረዱት ችሎታና ሥልጣን የላቸውም በእግዚአብሔር የተፈጠሩ ስለሆኑ ፈጣሪዎቻቸውን ሊመክሩ አይችሉም።

...መላእክት እንደ እግዚአብሔር ሁሉን ነገር የማወቅና የማድረግ ችሎታ ቢኖራቸው ኖሮ ከመውደቃቸው በኋላ የገጠማቸውን የዘላለም ቅጣትና ወደ አጋንንትነት የመለወጣቸውን ሁኔታ በቅድሚያ አውቀውት ከብራቸውን ጠብቀው ይኖሩ ነበር። የእግዚአብሔር የክብር አጃቢዎቹ ነበሩና።

በእግዚአብሔር ስም የመጣው አንድ መልአክ ከአብርሃም ጋር በቆየ ጊዜ ሁለቱ መላእክት ግን ከእነርሱ ተለይተው በእግዚአብሔር ቃል ሶዶምን ለማጥፋት ሄዱ።

በሱጥ ቤትም እንግድነት ተቀመጡ፤ በሱ፤ ጠጡም። በነገሡም ሰዶምን በእሳትና በዲን ገለበጡ። ዕብ 13፡1። ዘጸ 23፡20-25። ዘፍ 19፡13። «እኛ ይህን ስፍራ እናጠፋለንና ጨዝታቸው በእግዚአብሔር ፊት ትልቅ ሆኖአልና እናጠፋውም ዘንድ እግዚአብሔር ሰደናል» የሚለው ቃል መላእክቱ እግዚአብሔር በሰጣቸው ኃይል ምክንያት ሊያጠፋ እንደሚችሉ ይናገራሉ። የማጥፋት ኃይልና ሥልጣን ግን የግን ነው? በቁ. 24፡25 «እግዚአብሔርም በሰዶምና በገጥራ ላይ ከእግዚአብሔር ዘንድ ከሰማይ ዲን አዘነበ። እነዚያን ከተሞች በዙሪያቸው ያለውንም ሁሉ በከተሞቹም የሚኖሩትን ሁሉ የምደርገም ቡቃያ ሁሉ ገለበጠ» ያን የጥፋት ኃይል ያንቀሳቀሰ እግዚአብሔር ብቻ መሆኑንና መላእክቱ ግን የሥራው የደስታውና የኃዘኑ ተካፋዮች መሆናቸውን ያስተምረናል።

እግዚአብሔር አማካሪ የለውም ሁሉን የሚያውቅ አንድ በገዛን የማይታጣው ፍጹም አምላክ ነው። ተላላኪዎች ግን የሚሠራውን ንድፈ ሃሳብ ያሳያቸዋል ይገልጽላቸዋል። ለመላእክት ብቻ ሳይሆን ወዳጆቹ ለሆኑት ለነሐብርሃም ምስጢሩን አካፍሎአቸዋል። ዘፍ 18፡17።

ነብዩ ሕዝቅኤል፤ ሙሴና ኢሳይያስ የእግዚአብሔርን ራዕይ ባዩበት ጊዜ ሦስቱም ነቢያት እግዚአብሔር በሚያሰደንቁ መላእክት የተከበበና በክብርና በግርግ የተሞላ አምላክ መሆኑን ይመሰክራሉ። የመላእክቱም መልክ የሰው መልክ እንደሚመስል ይናገራሉ። ሕዝ 1፡28። «እግዚአብሔር እጅ በዚያ በእኔ ላይ ሆነች እኔም እየሁ እነሆም ከሰሜን በኩል አውሎ ገሩስና ታላቅ ደመና የሚበርቅም እሳት መጣ፤ በዙሪያውም ጸዳል ነበር፤ በመካከሉም በእሳት ውስጥ እንደሚብለጩለቱ የወርቅ ምሴ ነበር። ከመካከልም የእራት እንስሶች አምላካ ወጣ። መልካቸውም ሰው ይመስሉ ነበር። ከንፍቱም ነበሩላቸው» እያለ ይገልጻል። ነቢዩ ሙሴም ድንጋኔቱን ሲሰራ ሳለ እንደ ተረዳው ለሰማያዊ ነገር ምሳሌና ጥላ መሆኗን አረጋግጦ ነበር። ዕብ 8፡5። የሁለቱም ዜሩቤሎች በታጥቁ ላይ በሰርዮት መክደኛው ላይ መቆማቸው ኢሳይያስ በራዕይ ካዩው ምስክርነት ጋር ስለሚመሳሰል ታጥቁ ውስጥ በጽላቱ ላይ የተጻፈውን ቅዱስ የእግዚአብሔር ስም ዘወትር ለመቀደስ የቆመ የክብር አገልጋዮች እንዳሉት የሚያስረዳ እውነተኛ ማስረጃ ነው። ዘጸ. 25፡8-22። ኢሳ 6፡18።

ኢሳይያስም፡- «እግዚአብሔርን በረጅምና ከፍ ባለ ዙፋን ላይ ተቀምጦ እየሁት የልብሱም ዘርፍ መቅደሱን ሞልቶት ነበር። ሱራፌልም ከእርሱ በላይ ቆመው ነበር፤ ለእያንዳንዳም ሰድስት ክንፍ ነበረው በሁለቱ ክንፍ ፈቱን ይሸፍን ነበር በሁለቱም ክንፍ እግሮቹን ይሸፍን ነበር በሁለቱም ክንፍ ይበር ነበር እንዳም ለአንዱ ቅዱስ ቅዱስ ቅዱስ የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር ምድር ሁሉ በክብሩ ተሞልታለች እያለ ይጮኽ ነበር። ከሱራፌልም አንዱ እየበረረ ወደ እኔ መጣ በእጁም ከመሠውያው የወሰደው ፍም ነበር አፌንም ዳስሰበትና እነሆ ይህ ከንፈሮችህን ነክቶአል በደልህም ከአንተ ተወገደ ኃጢአትህም ተሰረዋልህ አለኝ።

የጌታንም ድምጽ ማንን እልካለሁ ማንስ ይሄድልናል? ሲል ሰማሁ። እኔም እነሆኝ እኔን ላከኝ አልሁ ይላል። ኢሳ 6፡1-8። ለኢሳይያስ የታየው ራዕይ የአንድ አምላክ ራዕይ ነው ሁለትና ሦስት አማልክት ወይም የሰው ምስል ያላቸውን አካላት አላየም ኢሳይያስም ሆነ ሕዝቅኤል ያዩት አምላክ በመላእክት የታጀበ የንጉሦች ንጉሥ ነው። ከግርግው ክብር የተነሳ መላእክት እንኳን ፈቱን ለማየት አይችሉም ፈታቸውንና እግሮቻቸውም በክንፍ የተሸፈኑ ነበሩ። ይሁን እንጂ እግዚአብሔር ሊሰራው ያስበውን በእነርሱ እጅ ይሠራው ነበር የኢሳይያስን ኃጢአት ለማስተሰረይ ሲፈልግ በመልእኩ እጅ ተጠቅሞ በእሳት ፍም በመዳሰስ አንጽቶታል። ሊልከውም ሲፈልግ ሊያደርገው ያለውን አስቀድሞ ስለሚያውቅ ማንን እልካለሁ ማንስ ይሄድልናል? የሚል ቃል ተናገረ። ማንን እልካለሁ ሲል ላከው እግዚአብሔር ብቻውን እንደሆነና ማንስ ይሄድልናል ሲል ደግሞ ለክብር አጃቢዎቹ የሚያደርገውን ሁሉ የማይሰውራቸው መላእክት እንዳሉት ያስረዳል።

እግዚአብሔር ከእርሱ የማይለዩ ሌት ተቀን ቅዱስ ቅዱስ እያሉ የሚያመልኩትና የሚቀድሱት አገልጋዮች እንዳሉትና ከእነርሱ የተሰወረም ሥራ እንደማይሠራ ለማሳየት «እኛ» የሚል ቃል በመጨመር ክብር ይጨምርላቸዋል። እንደ እቃ ሊቀጥራቸው አይወድምና እንዲያከናውኑት በሚፈቅደው ሥራ ሁሉ ተባባሪዎች ያደርጋቸዋል፤ የሚፈጥሩበትም ወይም የሚመኩበት እውቀትና ችሎታ ግን የላቸውም።

እግዚአብሔር ለያዕቆብ በሕልም ሲገለጥ መላእክት በፊቱ ይመላለሱ ነበር። ዘፍ 28፡10-17።

ያዕቆብ አንድ ሌሊት ከአንድ ሰው ጋር ሲታገል አደረ ያም ሰው መልእክ ነበር። መልእኩም በእግዚአብሔር ስም

እንዲናገር ሥልጣን የተሰጠው ስለነበረ «እኔ እግዚአብሔር ነኝ» እያለ በአቶ ይናገርበት ነበር። ዘጸ 3፡16። ያዕቆብም እግዚአብሔርን ፊት ለፊት አየሁት አለ። ዘፍ 32፡24-31። ዘጸ 23፡20-25። እሳ 6፡1-8።

ለያዕቆብ ከእንደ አምላክ በላይ ተገልጦለት አያውቅም ነበር። ዘፍ 35፡1 ቁ.9 ቁ. 15። እግዚአብሔር ለሙሴ የተገለጠው በመልአኩ በኩል ነበር። ዘጸ 3፡1-19። ሙሴ ወደ እግዚአብሔር ተራራ ወደ ኮረብ በመጣ ጊዜ... የእግዚአብሔር መልአክ በእሳት ነበላል በእሾህ ቁጥቋጦ መካከል ታየው። ይህ መልአክ በዘጸ 23፡20-21፡- «በመንገድ ይጠብቅህ ዘንድ ወዳዘጋጅሁትም ሥፍራ ያገዛህ ዘንድ፤ እነሆ፤ እኔ መልአኬን በፊትህ እሰድዳለሁ በፊቱ ተጠንቀቁ፤ ቃሉንም አድምጡ፤ ስሜም በእርሱ ስለሆነ ኃጢአት ብትሰሩ ይቅር አይልምና አታስመርሩት»። የተባለለት ብርቱ መልአክ ነው።

በዚህ መልአክ ላይ የእግዚአብሔር ስም እየተጠራ ይጠቀምበት ነበር ይህ መልአክ ነበር ለሙሴና ለእግዚአብሔር ሕዝቡ የተገለጠው፤ «እኔ እግዚአብሔር ነኝ» እያለ ከእግዚአብሔር የሰማውን ለመናገር መብት የተቀበለ የአምላካችን ተወካይ ነበር። የእግዚአብሔር ቃል በእርሱ ስለተደረገ ኃይልና ሥልጣን ነበረው። ይሁን እንጂ ኃይልና ሥልጣን እግዚአብሔር እስኪፈቅድለት ድረስ ብቻ የሚሰራ እንጂ በመልአኩ ሥልጣን የሚሆን ምንም ነገር የለም። መላእክት ኃያላን የሆኑት ቃሉን ስለሚፈጽሙ ብቻ ነው። መዝ 103፡20 መዝ 78፡49። ዕብ 1፡1-3።

በኢሳይያስ 44፡24 ፡- «ሁሉን የፈጠርሁ ሰማያትን ለብቻዬ የዘረጋሁ ምድርንም ያጸናሁ እግዚአብሔር እኔ ነኝ፤ ከኔ ጋር ማን ነበረ?» ሲል በፈጣሪነትና በአምላክነት የሚመስልኝ አንድም የለም ግለቱ እንጂ የመላእክትን ሕልውና መሰረዙ አይደለም። በዚህ ምእራፍ ቁ. 26፡- «የመልአክተኞቼን ምክር አፈጽማለሁ» ሲል መልአክተኞቹ መሆናቸውን ያረጋግጣል ሆኖም ግን መልአክተኛ አምላክ ሊሆን አይችልም።

በኢሳይያስ 40፡13-14 በተጻፈው ቃል፡- «የእግዚአብሔርን መንፈስ ያዘዘው ወይም አማካሪ ሆኖ ያስተማረው ማን ነው? ወይስ ከማን ጋር ተመካከረ ወይስ ማን መከረው? የፍርድንም መንገድ ማን አስተማረው? እውተንን ማን አስተማረው? የማስተዋልን መንገድ ማን አሳየው» ሲል ከእርሱ በቀር

ግንም አዋቂ እንደሌለ ያስረዳል ለሁሉ ነገር ምንጭ እግዚአብሔር ብቻ ነው። በዚህ ቃል መሠረት መላእክት የተገባር ተሳታፊዎች እንጂ አምጪዎች አይደሉም።

«ክርስቶስ መልአክ አልነበረም»

በአራት ዘመን ሲላክ የነበረው ልዩ መልአክ (ምናልባት ሚካኤል ወይም ግርዛል) በእግዚአብሔር ስም እየተጠራ ለአሥራላውያን መልአክት ያደርስ እንደነበር ግልጽ ነው። ይህ መልአክ ክርስቶስ ነበርን?

ዘጸ 31:- «ሙሴም በጎች ይጠብቅ ነበር የእግዚአብሔርም መልአክ በእሳት ነበልባል በእሾህ ቁጥቋጦ መካከል ታየው... እግዚአብሔር ከቁጥቋጦው ውስጥ እርሱን ጠርቶ ሙሴ ሙሴ ሆይ አለ እርሱም እነሆኝ አለ ወደዚህ አትቅረብ አንተ የቆምህበት ስፍራ የተቀደሰች ናትና ሚማህን ከእግርህ አውግ አለው» ደግሞም እኔ የአባትህ እምላክ የአብርሃም እምላክ የይስሃቅ እምላክ የያዕቆብ እምላክ ነኝ አለው ሙሴም ወደ እግዚአብሔር ያዩ ዘንድ ፈርቶአልና ፊቱን ሽፈን ሙሴ ስሙን ጠየቀው እግዚአብሔርም ሙሴን ያለና የሚኖር እኔ ነኝ» አለው ይላል። ዘጸ 31:7። ቁ. 13:14።

ሙሴን ሲያነጋግር የነበረው መልአክ በመልአክ የተገለጠ የሚታይ ለካል ያለው ነበር። መቼም ቢሆን እግዚአብሔርን ያየው አንድስንኳ የለም። ዮሐ 1:18።

በዘጸ 23:20-23 እግዚአብሔር ስለዚህ መልአክና የእግዚአብሔር ስም በዚህ መልአክ ሲገለጥ እንደነበር ሲመሰክር:- «በመንገድ ይጠብቅህ ዘንድ ወዳዘጋጀሁትም ስፍራ ያገባህ ዘንድ እነሆ እኔ መልአኬን በፊትህ እሰዳለሁ በፊቱ ተጠንቀቁ ቃሉንም አድምጡ ስሜ በእርሱ ስለሆነ ኃጥያት ብትሰሩ ይቅር አይልምና አታስመርሩት» ይላል። ይህ ጥቅስ የማይታየው እምላክ በመልአኩ በኩል እየተገለጠ ስሙን ያስታውቅ እንደነበር በማያሻማ መንገድ ያረጋግጥልናል። በነቢያት አንደበት ተጠቅሞ እንደሚናገር በመላእክቱም አንደበት ተጠቅሞ መናገር ይችላልና።

በዘፍ. 18 ከሁለቱ ሌሎች መላእክት ጋር ወደ አብርሃም በመምጣት በእግዚአብሔር ስም ሳራ እንደምትወልድ የተናገረውም ያ በዘጸ 23:20-23 የተገለጠው መልአክ ነበር። ምክንያቱም በዘፍ. 19 ሁለቱ መላእክት ወደ ሶዶም ከሄዱ በኋላ እግዚአብሔር ላከን አሉ እንጂ እንደ እግዚአብሔር ሆነው አልተናገሩም ነበርና ከእነርሱ ጋር የነበረው መልአክ

ግን በእግዚአብሔር ስም ተገልጦ የአብርሃምን ምልጃ ይሰማና ይመልስም ነበር።

ይህ ልዩ መልአክ ለአብርሃም ለይስሐቅ ለያዕቆብ ሲገለጽ የነበረና በእግዚአብሔር ስም የሚናገር መልአክ ነበር። ሲድራት ሚሳት አብድናጎንም ከእሳት ያዳን ይህ መልአክ እንደነበር ጥርጥር የለውም።

ይህ መልአክ ለማኑሄ ሚስትና ለራሱ ለማኑሄ በተገለጸ ጊዜ ማኑሄ ሲጠይቅ ስሜ ድንቅ ነው ለምን ትጠይቃለህ? አለው። መሳ. 13:8-20።

የመላእክት አለቃ የሆነው ሚካኤል ለእስራኤል ሕዝብ የተሰጠ ነው ከመከራም እንደሚያድናቸው በዳን 12:1-3 ተጽፎአል። በአራት ዘመን እየሱስ ሥጋና አጥንት ወይም በእጅ የሚዳሰስ ሰውነት አልነበረውም አግሮቻቸው ከታጠቡት መላእክት አንዱም አልነበረም የራሱልና የሚሰስ ዋይት ተከታዮችና አንዳንድ የፕሮቴስታንት እምነት ተከታዮች ግን ክርስቶስ ከድንግል ከመወለዱ በፊትም ሆነ በኋላ ሚካኤል ወይም ከመላእክት አንዱ ነው ይላሉ።

ሆኖም ክርስቶስ ሚካኤል እንደሆነ ወይም ከመላእክት አንዱ እንደነበረ የሚመሰክሩ የወንጌልም ሆነ የአራት መጽሐፍት ማስረጃዎች ፈጽሞ አይሻም። ቃል ሥጋ ሆነ ከማለትም በስተቀር መልአክ ሥጋን ለበሰ የሚል የለምና። አብም ቢሆን መንፈስ እንጂ ለአብርሃም ከተገለጡት መላእክት አንዱ ሊሆን አይችልም፤ አብ በእጅ የሚዳሰስና በውኃ የሚታጠቡ እግሮቹ እንደነበረው የሚገልጽ ማስረጃ የለንምና።

እግዚአብሔር በሥጋ ለባሽ ፊት መገለጥ የማይችል እሳት ከመሆኑ የተነሳ በአራት ዘመን በመልአኩ በኩል መገለጽ ግድ ነበረበት።

ሐዋርያው ዳውሎስ ስለ እግዚአብሔር አገላለጽ ሲጽፍ:- «ከጥንት ጀምሮ እግዚአብሔር በብዙ ዓይነትና በብዙ ጎዳና ለአባቶቻችን ተናግሮ በመጨረሻ ሁሉን ወራሽ ባደረገው ደግሞ ዓለማትን በፈጠረበት በልጁ በዚህ ዘመን ተገለጠ» ብሎአል። ዕብ 1:13 በአራት ዘመን በመላእክት ይቅርና በሌሎችም ነገሮች ሲገለጥ እንደነበረ ግልጽ ነው። ሮሜ 1:20-23

መጽሐፍ ቅዱስ ሲናገር «ከመላእክት:- አንተ ልጄ ነህ እኔ ዛሬ ወልጄሃለሁ ደግሞ እኔ አባት እሆነዋለሁ እርሱም ልጄ ይሆነኛል ያለው ከቶ - ለማን ነው?» በማለት ክርስቶስ የእግዚአብሔር ቃል የነበረው የባሕርይ ልጁ እንጂ ሚካኤል

ወይም ሌላ ልዩ መልአክ እንዳልሆነ ያረጋግጣል። ደግሞስ ሚካኤል እስከ አሁን የመላእክት አለቃ ሆኖ ሳለ እንዴት ሚካኤል ዓለማትን የፈጠረበት ነው ሊባል ይችላል። ክርስቶስ መላእክት ከወደቀ በኋላ የተፈጠረ መልአክ ነው ሊባል ይቻላል? መልአክስ ተጨፍላቸው በማርያም ማህጸን በመግባት ዳግም ይፈጠራል?

በአሪት ዘመን እግዚአብሔር በልዩ መልአክ ሲገለጥ በጊዜያዊ ስሙ ብቻ እንጂ በዘላለማዊ ስሙ አልተገለጠም ነበር። ቃል ሥጋ ከሆነ በኋላ የጥበብ መዝገብና የአብ መንጸባረቅ የእግዚአብሔር አብ ክንድ የሆነው ኢየሱስ ክርስቶስ ሲገለጥ ግን ጥንትና ስልጣን ያለው የዘላለም ስም ይዞ ተገለጠ። ቆላ 2፡2-3 ቁ. 8-9

የማጎን ኃይል የተሸከመ የአብ ዘላለማዊ ስምም ኢየሱስ እንደ ሆነና በልጁ ሲገለጥ ብቻ የተሰየመበት የመለኮት ስም እንደሆነ የእግዚአብሔር ቃል ያረጋግጣል። ቆላ 3፡17፡ማቴ 1፡20-23። ዮሐ 5፡43

በቆላስ 3፡17፡- «እግዚአብሔር አብን በእርሱ እያመሰገናችሁ በቃል ቢሆን ወይም በሥራ የምታደርጉትን ሁሉ በጌታ በኢየሱስ ስም አድርጉት» የሚል መለኮታዊ ትዕዛዝ ተጽፎአል። ልዩ መልአክ ግን የክርስቶስን ያህል ስልጣን አልነበረውም። ከስም ሁሉ በላይ የሆነውን ስም ተሸክሞ የተገለጠ መልአክ በአሪት ሆነ በአዲስ ኪዳን ዘመን አልተፈጠረምና፤ ኢየሱስ መልአክ አልነበረም አይደለምም።

ዳዊት ሲመሰክር፡- «እግዚአብሔርን በሰማይ የሚተካከለው ማን ነው? ከእማልክትስ ልጆች እግዚአብሔርን ማን ይመስለዋል» ይላል። መዝ 89፡6

እግዚአብሔር ለእስራኤል ሕዝብ ሲመሰክር ፡- «አሁንም እኔ በቻዬን እኔ እንደሆንሁ ከእኔም በቀር አምላክ እንደሌለ እዩ፤ እኔ እንደላለሁ፤ አድንማለሁ፤ እኔ እመታለሁ፤ እፈውስማለሁ፤ ከእጄም የሚያድን የለም። እጄን ወደ ሰማይ እዘረጋለሁና፤ እንዲህም እላለሁ፡- ለዘላለምም እኔ ሀያው ነኝና» በማለት እጁን ወደ ሰማይም ሆነ ወደ ምድር በመዘርጋት የፈቀደውን የግድረግ ሥልጣን የራሱ እንደሆነ ያረጋግጣል። ዘፃ 32፡39-40

በኢሳ 42፡8 ላይም፡- «እኔ እግዚአብሔር ነኝ፤ ስሜ ይህ ነው፤ ከብረን ለሌላ ምስጋናዬን ለተቀረጹ ምስሎች አልሰጥም... በቁጥር 13 ደግሞ፡- እግዚአብሔር እንደ ኃይል

ይወጣል። እንደ ስልፈኛ ሰው ቅንአትን ያስነሳል። ይጮሃል ድምጹንም ያስማል በጠላቶቹም ላይ ይበረታል።» በማለት ከብርኩን ለማንም እንደማይሰጥና ተዋጊ ሰውም ሆኖ የዲያብሎስን ሥራ ለማፍረስ እንደሚገለጥ ያስረግጣል። ዘጸ 15፡3። ሆሴ 2፡18 ጆዮሐ 3፡8።

እግዚአብሔር ስለራሱና ስለሰሙ አንድነት ሲመሰክር ደግሞ፡- «ወጌ ስሜን ያውቃል፤ ስለዚህም የምናገር እኔ አንደሆንሁ በዚያ ቀን ያውቃሉ፤ እነሆ፤ እኔ ነኝ» ይላል። ኢሳይያስ 52፡6።

በኢሳይያስ 52፡6 ዘላለማዊ ስሙን ይዞ ሲገለጥ በመልአክ ሳይሆን ራሱ እንደተገለጠ ያረጋግጥልናል። ክርስቶስ በአብ ውስጥ ነው አብም በክርስቶስ ውስጥ ነው ስለዚህም አንድ አምላክ በአንድ አካል የተገለጸ ነው። ። ኢሳ 9፡6። ዮሐ 1፡1-14። ዮሐ. 10፡30 ዮሐ 14፡6-10። ዮሐ 12፡44-45

«የዕቆብ ሆይ፤ የጠራሁህም እስራኤል ሆይ፤ ሰማኝ፤ እኔ ነኝ፤ እኔ ፈተኛው ነኝ እኔም ጳለኛው ነኝ። እጄም ምድርን መሥርታለች ቀኜም ሰማያትን ዘርግታለች፤ በጠራኳቸው ጊዜ በአንድነት ይቆማሉ»። እያለ በሰማይም ሆነ በምድር የሞላው አንድ እርሱ ብቻ እንደሆነ እንጂ መልአክ እንዳልሆነ ያስረግጣል። ኢሳ 48፡12-13።

በቆላ 2፡17-19 የተጻፈውን እንብብው ፡- «እነዚህ ሊመጡ ያሉት ነገሮች ጥላ ናቸውና አካሉ ግን የክርስቶስ ነው ትህትናንና የመላእክትን አምልኮ እየወደደ ባላየውም ያለፈቃድ እየገባ በሥጋዊም አእምሮ በከንቱ እየታበየ ማንም አይፍረድባችሁ እንደዚህ ያለ ሰው ራስ ወደሚሆነው አይጠጋም ከእርሱም አካል በጅማትና በማሰሪያ ምግብን እየተቀበለ እየተጋጠመም እግዚአብሔር በሚሰጠው ማደግ ያድጋል» ተብሎ የተጻፈውን ሚስጢር ማስተዋል ይገባናል። በሚሊዮን የሚቆጠሩ የመላእክት አምላኪዎች ሁሉ ይህን ጥቅስ ቢያስተውሉት ኖሮ ክርስቶስ ሚካኤል ነው አይሉም ነበር።

«በሰማይና በምድር ከምድርም በታች ያሉት ሁሉ መላእክት ሳይቀሩ በኢየሱስ ስም ይንበረከኩ ዘንድ ምላሽም ሁሉ ለእግዚአብሔር አብ ክብር ኢየሱስ ክርስቶስ ጌታ እንደሆነ ይመሰክር ዘንድ ነው»። ፊል 2፡9-11

በቆላ 2፡9 ፡- «በእርሱ (በክርስቶስ) የመለኮት ሙላት ሁሉ በሰውነት ተገልጦ ይኖራልና፤ ለአለቅነትና ለሥልጣንም ሁሉ ራስ በሆነ በእርሱ ሆኖችሁ ተሞልታችኋል»። ተብሎ በተጻፈው ቃል እንደ ምንረዳው፤ ክርስቶስ የአብ ባሕሪ ያለው

አካሉ እንጂ ከእርሱ ውጭ የነበረው ሚካኤል አለመሆኑን ያረጋግጥልናል። ሚካኤልስ እንዲህ ደፍሮ እኔና አብ አንድ ነን ሌል ይችላልን? አይችልም።

ኢየሱስ፡ የአማልክት አምላክ የመላእክትም ፈጣሪ እንደሆነ ሊሳ 96፡- «ሐጻን ተወልዶልናልና፤ ወንድ ልጅም ተሰጥቶልና፤ አለቅነትም በሚንቀሳው ላይ ይሆናል፤ ሰሙም ድንቅ መካር፤ ኃያል አምላክ፤ የዘላለም አባት፤ የሰላም አለቃ ተብሎ ይጠራል»። በማለት ያረጋግጣል። ሕፃኑ ሚካኤል ነው ወይም ከመላእክት አንዱ ነው ከተባለ ጌታ ኢየሱስ የሚካኤል ፈጣሪ አልነበረም እንደማለት ይቆጠራል።

ኢየሱስ አብም ኃያል አምላክ ክርስቶስም ነውና በተወሰነ አካል በተሞህዶ ለዘላለም አይኖርም። ኢየሱስ ክርስቶስ የአማልክት አምላክ የፍጥረት ሁሉ ፈጣሪ በሰው ጥበብ የማይመረመር የጥበብ ባለቤት ነው። ማቴ 11፡27 «ሁሉ ከአባቴ ዘንድ ተሰጥቶኛል፤ ከአብ በቀር ወልድን የሚያውቅ የለም፤ ከወልድም በቀር ወልድም ሊገለጥለት ከሚፈቅድ በቀር አብን የሚያውቅ የለም»። «ቃል ሥጋ ሆነ» ማለት መልአክ ሥጋ ሆነ ማለት አይደለም እግዚአብሔር ቃል ነበር እግዚአብሔር በክርስቶስ በሥጋ ከተገለጸ ወዲህ በአራት ዘመን የነበረው ልዩ መልአክ በአዲስ ኪዳን ዘመንም ሥራ አልፈታም። ያው መልአክ በወንጌላትና በሐዋርያት ሥራ መጻፍትም ሲገለጥና ሲናገር ይታያል። በራዕይ ዮሐንስ መጽሐፍ ከ122 እንደምንመለከተው ያ ልዩ መልአክ መልአክትን ለዮሐንስ ሲያመጣ ይታያል፤ እንደ ክርስቶስ ሰግደትን ግን አልተቀበለም። ምክንያቱም እግዚአብሔር አብ ከልደት እስከ ዘላለም ድረስ በክርስቶስ ብቻ ስለተገለጠ ስሙን በመላእክት ሊያስቀምጥ አይፈቅድምና።

በዕብ 1፡1-6 በተገለጠው መሠረት እግዚአብሔር አብ በአራት ዘመን በልዩ ልዩ ጎዳና ሲገለጥ መኖሩንና ከአዲስ ኪዳን ወዲህ ግን በሥጋ፤ በክርስቶስ ከመገለጥ በስተቀር በመላእክት መገለጥ እንደማይችል ተረጋግጦአል። የአብ እውነተኛ መልኩ አካሉም ክርስቶስ ብቻ ነው። ዓለም ሳይፈጠር የታሰበ የተወሰነም ስለነበር ከብሩን ለሌላ ምስጋናውንም ለተፈጠሩ ሊሰጥ አይፈቅድም። መልአክ ማለት ተላላኪ ማለት ስለሆነ ፈጣሪ ወይም ጌታ መሆን አይችልም። ጴጪሞ 1፡15-17፤ 2፡3-7፤ 3፡16። ይሁዳ ቁ. 4 ቁ. 25።

የመለኮት ባሕርይ በሰው አካል መልክ

አይነጣጠልም

መዝ (33)፡5-6፡- «የእግዚአብሔር ችርነት ምድርን መላች» በእግዚአብሔር ቃል ሰማዮች ጸኑ፤ ሠራዊታቸውም ሁሉ በእቶ እስትንፋስ» ይላል። ብዙ ልዩ ልዩ የሃይማኖት መሥራቾች በዚህ ጥቅስ በተጠቀሱት ቃላትና በዘፍ 18 በተገለጹት ሦስት ሰዎች (መላእክት) ምክንያት እግዚአብሔርን ሦስት ለማድረግ ይሞክራሉ። ስለዚህም፡-

1. በእግዚአብሔር አብ፤
2. በእግዚአብሔር ቃል፤
3. በእግዚአብሔር እስትንፋስ፤ ልዩ ልዩ አካልነት እናምናለን በማለት የተፈጥሮ ባሕርይን ከፋፍለው አንዱን እግዚአብሔር ሦስት ያስመስሉታል። ሦስቱም አካላት በመዝ 33፡5-6 እንረዳለን ይላሉ ስለዚህም ጥቅስ ሊያብራሩም፤

1. የእግዚአብሔር ችርነት ምድርን ሞላች የሚለውን እንደ «አብ» ፤
2. በእግዚአብሔር ቃል ሰማዮች ጸኑ የሚለውን እንደ «ወልድ»
3. ሠራዊታቸውም ሁሉ በእቶ እስትንፋስ የሚለውን እንደ «መንፈስ ቅዱስ» ወስደው ሥላሴን ለመፍጠር ልዩ ትርጉም ሰጥተውታል።

ስለዚህም ሦስት እግዚአብሔሮች እንደ ሰው አካል ያላቸው ናቸው በማለት የማይተናነሱ እኩል መለኮታዊ ኃይል፤ እኩል ዘላለማዊ ሀልውና እኩል መለኮታዊ ባህሪ እና እውቀት በየራሳቸው ሀልውና የሚኖሩ ሦስት አካል ያላቸው በምንም የማይተናነሱ ናቸው ብለው ያስረዳሉ።

የሮማ ሊቀ ጳጳሳት አቦሊዲስና የአንጾኪያው ሊቀ ጳጳሳት ሳዊሮስ፡- «እግዚአብሔር አብ በተለየ አካሉ ልብ ነው፤ እግዚአብሔር ወልድና እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ልብ የላቸውም፤ እግዚአብሔር ወልድ በተለየ አካሉ ቃል ነው፤

ለአብና ለመንፈስ ቅዱስ ቃላቸው ነው፤ መንፈስ ቅዱስ በተለየ አካሉ ሕይወት ነው፤ ለአብና ለወልድ ሌላ ሕይወት የላቸውም፤ ሕይወታቸው መንፈስ ቅዱስ ነው። ሦስቱም በአብ ልብ አስበው፤ በወልድ ቃል ተናግረው፤ በመንፈስ ቅዱስ ሕይወት ሰጧት ሕያዋን ሆነው ይኖራሉ። ሲሉ መስከረዋል። ይህም ስድብ እንጂ እውነት አይደለም። የኢ.ኢ.ተ.ቤ. አጭር የታሪክ የሃይማኖትና የሥርዓት መጽሐፍ(አዲስ አበባ 1975) ገጽ 25።

በመዝ (33)፡5-6 የተጻፈውን ቃል በማስተዋል ደግመን ደጋግመን ሰናነበው ግን አንድ አምላክ ብቻ እንጂ ሦስት አማልክት እንዳሉ አያሳይም። አንድ ፍጹም አምላክ፡- «አብ»፤ «ቃል»፤ «እስትንፋስም» እነዚህ ሦስቱ ከሌሎች ሙሉ አምላክ መሆን አይችልም። አምላክ ያለ ልብ ያለ ቃልና ያለ እስትንፋስ አምላክ ሊሆን አይችልምና በአካል የሚከፋፈል ባሕርይም የለውም።

እግዚአብሔር አብ በማይከፋፈለው ባህሪው፤ ድምጽ ወይም ቃልና እንዲሁም ሕይወት የሌለው ከሆነ ሕያው አምላክ ሊሆን አይችልም።

እግዚአብሔር አብ ሕይወት ከሌለው እስትንፋስ ሊኖረው አይችልም። እግዚአብሔር አብ ብቻውን በባሕርይ የሚናገር፤ የሚተነፍስ፤ የሚያስብ፤ የሚንቀሳቀስ፤ በሁሉ የሚገኝ አምላክ ነው።

ቃሉና እስትንፋሱ አማልክት ከሆኑ፤ እግዚአብሔር ከሦስት በላይ መሆንም ይችላል ልንል እንችላለን። ይህ ግን የተሳሳተና ያለ እውቀት የተመሰረተ ከንቱ እምነት ነው። ቃሉን ከአብ ለይቶ ሌላ አምላክ እስትንፋሱንም ከአብ ለይቶ ሌላ አምላክ ማድረግ አይቻልም።

የመለኮት ባሕርይ አማልክትን ያፈልቃልን? የእግዚአብሔር ቸርነት ምድርን ሞላች የሚለውን ቃል ከሥላሴዎች የአንዱ አምላክ መገለጫ ካደረግን በሴት ጾታ የምትጠራዋን የእግዚአብሔር ቸርነት አምላክ ናት እንበልን? መዝ. 33፡5-6

በኢሳ 48፡13፡- «እኔ ምድርን መሥርታለች ቀኝም ሰማያትን ዘርግታለች» ይላል። እጁና ቀኙ ግን አማልክት ሊሆኑ አይችሉም። ዘጸ 15፡6።

በኢሳ 51፡5፡- «ጽድቄ ፈጥኖ ቀርቦአል፤ ማዳኔም ወጥቶአል፤ ከንዴም በአሕዛብ ላይ ይፈርዳል፤... በከንዴም ይታመናሉ» ይላል። እንዲሁም በኢሳ 53፡1 የሰማንውን ነገር

ማን አምናለል? የእግዚአብሔርስ ከንድ ለማን ተገልጦአል? እያለ ይጠይቃል።

ከዚህ በላይ የተጠቀሱትን ጥቅሶች እንደ ሃሳባውያን ግምት በምርምር ብንተረጉማቸው ገና ብዙ አማልክት ይቀሩናል ማለት አይደለምን?

እግዚአብሔር በቃሉ ሰማይንና ምድርን ፈጠረ ማለት፡- «ሰማይ ይሁን እለ፤ ሰማይም ሆነ(ተፈጠረ)» የሚል ትርጉም ካልተሰጠው በቀር፤ ቃል የሚባል አምላክ ፈጠረ እንበልን? ቀኝ የሚባል ልዩ አምላክስ ሰማያትን ዘረጋ እንበልን? «ጽድቄ» «ማዳኔ» የተባሉትም አረፍተ ነገሮችስ ለየራሳቸው አካል ሰጥተን በድፍረት አማልክት ናችሁ ልንል እንችላለን? ይህንን እንዳንል የቃሉን ፍቺ ማስተዋል ይኖርብናል።

አምላካችን ጻድቅ ነው፤ ቅዱስ ነው፤ ኃያልም ነው፤ አዳኝም ነው። ልቡም፤ ቃሉም፤ ክንዳም፤ ቀኝም፤ ጽድቄም፤ ቸርነቱም፤ የሀያውነት ባህሪ ማሳያ እስትንፋሱም የአምላክነቱ መግለጫ ብቻ ናቸው። ከዚህ በላይ የተዘረዘሩት ሁሉ የተፈጥሮ ባሕርዩን የሚያንጸባርቁ እንጂ ከአብ ውጭ በአካል ተለይተው የሚገኙ አማልክት አይደሉም።

በዮሐ 1፡3፡- «በመጀመሪያው ቃል ነበረ፤ ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ፤ እግዚአብሔርም ቃል ነበረ... ሁሉ በእርሱ ሆነ፤ ከሆነውም እንዳች ስንኳ ያለእርሱ አልሆነም»፤ ሲል ቃል ማለት የማይጨበጥ የማይዳሰስ መንፈስ መሆኑንና ቃልም መንፈስም የሆነ እግዚአብሔር ሁሉን የፈጠረ አምላክ መሆኑን ያረጋግጣል። ከጥንት ጀምሮ፤ ቃል በአብ ውስጥ በነበረ ጊዜ የማይታይ በመሆኑ የሚይታይ አካል ለመሆን ከድንግል ማርያም መወለድ አያስፈልገውም ነበር። ከዘላለም በአብ ዘንድ የነበረው ቃል ከድንግል ማርያም በአካል ከመወለዱ በፊት የሚታይና የሚዳሰስ አካል ነበረው የሚሉ ማረጋገጫ የላቸውም። በዘፍ.ም 18 ለአብርሃም ከተገለጡት ሰዎች አንዱ አካል ከድንግል ማርያም ተወለደ ብንል መልአክ ከድንግል ማርያም ተወለደ ማለት ነውና ሐሰት ነው። ለአብርሃም የተገለጡት ሦስት መላእክት እንጂ ሶስት እግዚአብሔሮች አልነበሩምና። ዘፍ 19 ተመልከት።

በመዝ. (107)፡20፡- «...ቃሉን ላከ ፈወሳቸውም» ሲል ከማይታይ አምላክ ከአብ የወጣ ቃል ፈወሳቸው ማለት እንጂ አካል ሆኖ ለመፈወስ ሌላ አምላክ ተላክ ማለት አይደለም።

በኢሳ. 55፡11፡- «...ከአፌ የሚወጣ ቃሉ እንዲሁ ይሆናል የምሻውንም ያደርጋል የላከሁትንም ይፈጽማል እንጂ ወደ እኔ

በከንቱ አይመለስም» ይላል። ይህ ቃል ከእግዚአብሔር የሚወጣና የሚሠራ ግፊት ወይም ኃይል እንደሆነ ያረጋግጣል። ይህ ቃል ግን የአምላክ ቃል እንጂ ልዩ አምላክ አይደለም። እግዚአብሔር ቃል የሚል ስምም አይሰጠውም እግዚአብሔር ቃል ማለት አብ ማለት ነው። ሮሜ 10፡8-17፤ ዘጸ 15፡26

በብሉይና በሐዲስ ኪዳን የሰፈረው የእግዚአብሔር ቃል እግዚአብሔር መጽሐፍ ቅዱስ ሊባል አይችልም የእግዚአብሔር መንፈስ ያለበት የማያልፍ የእግዚአብሔር ቃል ነው እንጂ። ጀጢኞች 3፡15-17፤ እያሱ 1፡8-9

በጀተሱ 5፡23፡- «የሰላምም አምላክ ራሱ ሁለንተናችሁን ይቀድስ፤ መንፈሳችሁም ነፍሳችሁም ሥጋችሁም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመጣ ጊዜ ያለ ነቀፋ ፈፅመው ይጠበቁ»። ማለቱ ከሰው አካል ውስጥ ሦስት የተነጣጠሉ አካላት ለፍርድ ይቀርባሉ ማለት አይደለም። ከጥቅሱ እንደምንገነዘበው ፡-

1ኛ. መንፈሳችሁም

2ኛ. ነፍሳችሁም

3ኛ. ሥጋችሁም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመጣ ጊዜ ያለ ነቀፋ ፈጽመው ይጠበቁ ሲል፡- የሰው የተፈጥሮ ባህርይው በሦስት ክፍሎች ማሳየቱ እንጂ፤ ሰው ሥላሴ መሆን አይችልም። በሦስት የመነጣጠል ባህርይ የለውም። በአንድ ጊዜ በሦስት ወንበር መቀመጥ አይችልም። በአንድ ጊዜም ሆነ በሦስት ጊዜ በተናጠል ለፍርድ አይቀርብም። ሰው በእግዚአብሔር አምሳል በመፈጠሩ የእግዚአብሔርን መንፈስነት እና ሰውነት የማይነጣጠል መሆኑን ያስገነዝበናል። እግዚአብሔርም በአንድ ጊዜ በአካላት በሦስት ቦታ ተከፋፍሎ አይገኝም። ዮሐ 3፡13 ፡- «ከሰማይ ከወረደው በቀር ወደ ሰማይ የወጣ ማንም የለም፤ እርሱም በሰማይ የሚኖረው የሰው ልጅ ነው» ይላል። ይህም የሰው ልጅ በአንድ ጊዜ በአንድ አካል በሰማይም በምድርም ሞልቶ እንደነበር ያሳያል።

በመዝ. (139)7-10፡- «ከመንፈስህ ወደት እሔዳለህ? ከፊትህስ ወደት እሸሻለህ? ወደ ሰማይ ብወጣ፤ አንተ በዚያ ነህ፤ ወደ ሲኦልም ብወርድ፤ በዚያ አለህ» እንደ ንስር የንጋትን ክንፍ ብወስድ፤ እስከ ባሕር መጨረሻም ብበርር፤ በዚያ እጅህ ትመራኛለች፤ ቀኝህም ትይዘኛለች»። ማለቱ እግዚአብሔር በአንድ አካል፤ በሁሉም ቦታ በመላቱ መገኘቱን ያረጋግጣልናል።

የእግዚአብሔር እስትንፋስ በልዩ አካል የሚገኝ ሦስተኛ አካል አይደለም፡

ዮሐ 20፡22 ብዙ ሰዎች እስትንፋሱን አምላክ በሚድረግ ሦስተኛ እግዚአብሔር በምድር ላይ በእግሮቹ እየተዘዋወረ ተልእኮውን እየፈጸመ እንዳለ በማስመሰል ያስተምራሉ። የእግዚአብሔር እስትንፋስ በማለት ፋንታ እግዚአብሔር እስትንፋስ ወይም እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ብለው ይጠሩታልና። እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ በባል አንድ መንፈስ የእግዚአብሔር ቃል አንድ መንፈስ እንዳለ ስለሚያረጋግጥ ይህ መንፈስ እግዚአብሔር አብ እንደሆነ ያመለክታል እንጂ ሌላ መንፈስ ሲሆን አይችልም። ኤፌ 4፡4-6። ዮሐ 4፡24። እግዚአብሔር አብ በየጊዜው ቅዱስ እስትንፋሱን ያወጣል፤ ከእርሱ የሚወጣው እስትንፋሱ በንፈስበት ቦታ ሁሉ ያሉትን ፍጥረታት ሕያዋን ያደርጋል። ከእነርሱም ጋር ይኖራል የአብ እስትንፋስ የሚያልቅና የሚወስንም አይደለም። በፍጥረታቱም የገባ የእግዚአብሔር እስትንፋስ ከእነርሱ አካል ተዋህዶ ለዘላለም የእነርሱ አካል ክፍል ሆኖ ይቀራል እንጂ በሰው መልክ የራሱን አካል ይዞ የሚኖር ልዩ መንፈስ አይደለም።

በኢዮብ 32፡8 ፡- «ኃገር ግን በሰው ውስጥ መንፈስ አለ ሁሉን የሚችል የአምላክ እስትንፋስ ማስተዋልን ይሰጣል» ስለሚል የአምላክ እስትንፋስ ከአብ ሕይወት የሚወጣ የራሱ እስትንፋስ እንጂ ሦስተኛ አምላክ አይደለም።

«ውን» የሚል ቃል ከአብ ሲወጣ ሰማያት ካለመኖር ወደ መኖር እንዲመጡ አድርጎአል። ፍጥረታት በአፋ እስትንፋስ ሕያዋን ሆነው እናያቸዋለን ከእግዚአብሔር የወጣው ሕያው ቃልም ግዙፍ ፍጥረታት አድርጎአቸው ቀረ እንጂ በከንቱ ወጥቶ አልቀረም። እንዲሁም በአዳም አፍንጫ የገባው የአብ እስትንፋስ በአዳም ሕይወት ነፍስና መንፈስ ሆኖ ቀረ እንጂ ደርሶ አልተመለሰም። እግዚአብሔር የሕይወት ምንጭ ስለሆነ በየጊዜው የሚያወጣው እስትንፋስ አለው እንጂ አንዴ እስትንፋሱን አውጥቶ መተንፈስን ያቆመ ሕይወት አልባ አምላክ አይደለም። ወይም ከራሱ ውጭ በሚኖር ልዩ ሕይወት የሚኖርም አይደለም።

ኢዮብ 33:4:- «የእግዚአብሔር መንፈስ ፈጠረኝ፤ ሁሉንም የሚችል የአምላክ እስትንፋስ ሕይወትን ሰጠኝ»። የሚለው ጥቅስ የእግዚአብሔርን ፈጣሪነትና የአምላክነቱን ችሎታ ያንጸባርቃል እንጂ አብ ሥራ አቁሞ ከእርሱ ውጪ ባለው እስትንፋስ ፍጥረታትን ይፈጥራል ማለት አይደለም።

ዮሐ 20:20-22ዘፍ 2:7፤ኢዮብ 32:8፤መዝ 33:5-6 ኢሳ 11:4

የእግዚአብሔር እስትንፋስ በምድር ከምናያቸው አካላዊ ፍጥረታት ጋር አይመሳሰልም። የእግዚአብሔር እስትንፋስ እንደ ነፋስ ግፊት አለው በሰው አካልም ለመዋሐድ ይችላል። መንፈስ ቅዱስ እንደ ደመና፤ እንደ እሳት፤ እንደ ርግብ ይመስላል እንጂ በቅርጽ አንዳቸውንም ይመስላል ማለት አይደለም። በአካል ልንወሰነው ካሰብን ግን ከተጠቀሱት ምሳሌዎች የየትኛውን አካል እንሰጠው? የርግብን? ወይስ የዘይትን? የደመናን? ወይስ የእሳት ልሳንን አካል ያለው ሦስተኛው እግዚአብሔር ነው እንበልን? ይህ ይሆናል የማይባል ትልቅ ስህተት ነው።

የእግዚአብሔር እስትንፋስ ከእግዚአብሔር የሚወጣ ብቻ በመሆኑ እየተከፈለ የሚፈስና በመጠንም የተለያየ ሆኖ የሚፈስ ነው። እግዚአብሔር አብ ለአንዱ ብዙ፤ ለሌላም ጥቂት፤ ሲያፈስለት ይችላል። አውሎ ነፋስና ነፋስ በመጠን እንደሚለያዩ እንዲሁም ከአብ የሚፈስው መንፈሱ በተለያየ መጠን የሚሰጠው የሰውን እምነት በመመዘን ነው። የጸሐይ ጨረር ከጸሐይ ተወርውሮ ሰውን እንደሚያሞቅ ከአካሉ ግን መለየት እንደማይችል ከእግዚአብሔር የሚመነጨውም እስትንፋሱ ከአብ አካልና ከባሕርይ የተለየ አይደለም። የጸሐይ ጨረር ብርሃን በጸሐይ ምክንያት እንደሚያበራና እንደሚያሞቅም እንዲህ ከአብ ሕይወት የሚወጣው እስትንፋሱ በአብ ምክንያት ሕይወትን ይሰጣልና። አንድ ሰው በጨለማ ተሰውሮ በአጠገባችን ቢደበቅ በእስትንፋሱ ምክንያት ያ ሰው በአጠገባችን መኖሩን እናውቃለን። የእግዚአብሔርንም ወደ እኛ መጠጋት የምናውቀው በእስትንፋሱ ስለሚነካን ነው። የእግዚአብሔር መንፈስ ፈጠረኝ ሁሉንም የሚችል የአምላክ እስትንፋስ ሕይወትን ሰጠኝ ተብሎ ተጽፎአልና። ኢዮብ 32:8። 33:4።

ዐሐይ አንድነትዋን እንደያዘች ለዘመናት ጨረርዋንና ብርሃንዋን ለምድር እንደምትሰጥና በአካልና በባሕርይም እንዳልተከፋፈለች እግዚአብሔርም በአካል አንድ፤ በሰም አንድ፤ በባሕርይም አንድ፤ በግብር አንድ ሆኖ በእስትንፋሱና በቃሉ ሁሉንም ሲፈጥርና ሕያው ሲያደርግ ኖሮአል፤ ይኖራልም።

የእግዚአብሔር አብና የክርስቶስ ውሕደት፤

ብዙ የሃይማኖት ሰዎች በእምነታቸው መግለጫ መሠረት እግዚአብሔር አብ፤ «አብ» ብቻ እንጂ ወልድ ወይም መንፈስ ቅዱስ አይደለም ወልድም፤ «ወልድ» ብቻ እንጂ አብ ወይም መንፈስ ቅዱስ አይደለም መንፈስ ቅዱስም፤ «መንፈስ ቅዱስ» ብቻ እንጂ አብ ወይም ወልድ አይደለም በማለት በሦስት አካላት የተለያዩ አማልክት እንዳሉ አረጋግጠው ያምናሉ፤ ሊያሳምኑም ይሞክራሉ። ማስረጃ አድርገው የሚያቀርቡአቸውም በዘፍ 18 የተጠቀሱትን ሦስት መላእክትን ነው። እነዚህ ሰዎች (መላእክት) እግዚአብሔርን ናቸው ብለው ያምናሉ። በተጨማሪም «እግዚአብሔር አብ»፡- ወልድንና መንፈስ ቅዱስን ወደ መሆን አይለወጥም። ወልድም፡- አብንና መንፈስ ቅዱስን ወደ መሆን አይለወጥም። መንፈስ ቅዱስም ፡- አብንና ወልድን፤ ወደመሆን አይለወጥም። እነዚህ ሦስት አካላት በጌትነት ሦስት ጌቶች በክብር ሦስት ክብራን በመለኮት ሦስት የማይተናነሱ መለኮቶች ናቸው» ብለው ለሦስትነታቸው የሚያቀርቡአቸው የማስረጃ ጥቅሶች ዘፍ:127። ዘፍ: 18። መዝ 33:5-6። ምሳሌ 30:4። ዳን 3:25። ዮሐ 8:16-19። ሐዋሥራ 7:56። ሐዋሥራ 7:49-50 ናቸው። ጥቅሶቹ አንድ አምላክ ብቻ እንዳለ እንጂ ሦስት እግዚአብሔሮች መኖራቸውን የሚገልጹ አይደሉም።

በእግዚአብሔር አምሳል የተፈጠረውን ሰው በማስተዋል ስንመለከተው ስለ እግዚአብሔር ባሕርይና ተፈጥሮ ሙሉ እውቀት ይሰጠናል።

የሙሉ ሰው ተፈጥሮ እና ባሕርይ

አንድ ሙሉ ሰው { 1. አብ
2. ቃል
3. የሕይወት እስትንፋስ } ሦስቱም አሉት

የሙሉ እግዚአብሔር ተፈጥሮ (ባሕርይ)

አንድ ሙሉ አምላክ { 1. ልብ
 2. ቃል
 3. የሕይወት እስትንፋስ } ሦስቱም አሉት

አምላክን ሙሉና ሕያው የሚያደርጉት የማይነጣጠሉ የባሕርይ ሙላት ናቸው። ሰውንም ሙሉና ሕያው የሚያደርጉት የማይነጣጠሉ የባሕርይ ሙላት ናቸው። ያለ ልብ ያለ ቃልና ያለ ሕያው እስትንፋስ ቆሞ የሚንቀሳቀስ ሙሉ ፍጥረት የለምና። የተለያዩ ሰዎች ግን ግዙፍ ስሕተት በመመስረት ላይ ሰላሉ እንዲህ ይላሉ፡- «አብ በተለየ አካሉ ልብ ብቻ እንጂ ቃልም ሕይወትም የለውም። ከቃልና ከመንፈስ ቅዱስ ግን የተለየ አካልና የተለየ ገጽታ ያለው ነው። ቃልም እግዚአብሔር ቃል ሆኖ ልብም ሕይወትም የለውም ከእርሱ ውጪ በሆነ ፍጹም አካል ባለው በእግዚአብሔር አብ ልብ ያስባል እንጂ እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስም በተለየ አካሉ የሕይወት እስትንፋስ እንጂ ልብም ቃልም የለውም። ከእርሱ አካል ውጪ ባሉት በሁለቱ ልዩ ልዩ አካላት በእግዚአብሔር አብ ልብ እስከ በእግዚአብሔር ቃል ይናገራል እንጂ» ብለው ያስተምራሉ። የአቦሊዲስንና የሳዊርስ ጽሑፎች ተመልከት። እንዴት በተወሶ ልብ አስበው በተወሶ ቃል ተናግረው በተወሶ ሕይወት ሕያዋን ሆነው በተለያዩ አካላት በእኩል የመለኮት ባሕርይ መኖር ይቻላል?

ቅዱስ እግናጥዮስ የተባሉ የሃይማኖት ሰው፤ ለአብርሃም ከተገለጡት ከሦስቱ ሰዎች አንዱ አካል በእመቤታችን ድንግል ማርያም ማሕጸን አደረ። ስለ መለኮት ተዋሕዶ በዚህ የምንናገረውም ስለ ወልድ አምላክ ብቻ ነው እንጂ ስለ አብና ስለ መንፈስ ቅዱስ አይደለም። አብና መንፈስ ቅዱስ ሰው ለመሆን በድንግል ማህጸን ገቡ አንልምና ብለዋል። እግናጥዮስ 36 ም. 11 ቁ. 7-13። በተወሶ ልብና በተወሶ ሕይወት ከመጣ እነዚያ የቀሩት በምን ናሩ? እንዴት ከእነርሱ ተለይቶ አምላክ ሊሆን ይችላል? ይህ ሊታመን የማይገባ ነው ከአንዱ በቀር ሁለትና ሦስት እግዚአብሔሮች ፈጽሞ የሉምና። በሁለትና በሦስት እግዚአብሔሮች የሚያምንና የሚሰግድ ርጉምና አመንገራ ትውልድ እንደሆነ መጽሐፍ ቅዱስ ስለሚያረጋግጥ ያስፈርድባችዋል። በዘመናችን ደግሞ ቤንሂን የተባለው

በሥላሴ እምነት ዲንጠቆስጣውያን ዘንድ እጅግ ታዋቂና ነቢይ ነው ተብሎ የሚደነቅ ሦስት እግዚአብሔሮችና ዘጠኝ አካላት በሰማይ እንዳሉ ተገልጠልኝ በማለት የክርስትናን ሕይወት የክርስትና ሕይወት ተከታዮችን በማናወጥ ላይ ይኾናል። ክርስቲያኒቲ ሊን ክራይስስ ከሚለው መጽሐፍ ተመልከት።

ደንገሥት 17፡19-41። ዘጸ 6፡4-6። ሮሜ 9፡5። :- «አባቶችም ለእነርሱ ናቸውና ከእነርሱም ክርስቶስ በሥጋ መጣ እርሱም ከሁሉ በላይ ሆኖ ለዘላለም የተባረከ አምላክ ነው» አሜን። በማለት የአባቶቻችን የነአብርሃም አምላክ ስሙን ኢየሱስ ክርስቶስ አድርጎ በሥጋ ውሕደት መገለጡን ያስረዳናል። እርሱ ብቻ ከሁሉ በላይ የሆነ አምላክና መድኃኒት ነው። እርሱም እግዚአብሔር አብ ራሱ በሥጋው (በልጁ) መገለጡን ያረጋግጣል ስሙም ኢየሱስ ክርስቶስ እንዲሆን ወስኖአል።

በማቴ 1፡20-23፡- «የዳዊት ልጅ ዮሴፍ ሆይ ከእርሰዋ የተጸነሰው ከመንፈስ ቅዱስ ነውና... ልጅም ትወልዳለች እርሱ ሕዝቡን ከኃጢአታቸው ያድናቸዋልና ስሙን ኢየሱስ ትለዋለህ... እነሆ ድንግል ትጸንሳለች ልጅም ትወልዳለች ስሙንም አማኑኤል ይሉታል የተባለው ይፈጸም ዘንድ ይህ ሁሉ ሆኖአል ትርጓሜውም እግዚአብሔር ከእኛ ጋር የሚል ነው» ይላል።

ከዚህ ቃል እንደምንረዳው በሥጋ የመጣው አማኑኤል ከሆነ እግዚአብሔር አብ ኢየሱስ እንደሆነ ያረጋግጣል እግዚአብሔር ሁሉን የሚችል በመሆኑ ምክንያት በሥጋ ተገልጦ በመካከላችን ሊመላለስ ችሎአል።

በኢሳ 7፡13-14፡- «አምላኬን የምታደክሙ» የሚለውን ትንቢት እግዚአብሔር አብ በሚደክም ሥጋ ሊገለጥ እንዳለው ያመለክታል። ድካሙ ግን ለእኛ ጉልበት ሊሆን እንጂ ድካም አሸንፎት አይደለም። እርሱ የደረሰበት ሁሉ ለእኛ የተደረገ ነውና።

በኢሳያስ 9፡6 :- «ሕጻን ተወልዶልናለና ወንድ ልጅም ተሰጥቶናልና አለቅነትም በሜንቃው ላይ ይሆናል ስሙም ድንቅ መካር ጋያል አምላክ የዘላለም አባት የሰላም አለቃ ተብሎ የጠራል» የተባለለት ያ አንዱ ጋያል አምላክና የዘላለም አባት በሥጋ መምጣቱን ያስረዳል። ይህ ሕጻን ሆኖ የተገለጠው አብም ወልድም ነው። ሙሉ አምላክና ሙሉ ሰውም ነው። ከእርሱም በቀር ሌላ አምላክ እንዳልነበረ ወንጌል ይመሰክራል ዮሐ 1፡1-14። ዮሐ 3፡13። አብ ሰው ሆነ ማለት ሳይሆን አብ በሥጋ ተገለጠ ማለት ነው። ተወለደ

ግለትም ተፈጠረ ግለት አይደለም ቃል ሥጋ ሆኖ በመካከላችን ተገኘ፤ ታየ፤ ተዳሰሰ፤ በምስሉ እንደ እኛ ሆኖ ነበረን ግለት ነው እንጂ።

መቼም ሁለት ኃያላን አማልክት የሉም፤ ሕጻን ሆኖ በሥጋ ከተገለጠው በተር ሁለት የዘላለም አባቶች የሉም። ከድንግል ግርያም የተወለደው የእግዚአብሔር የባሕርይ ልጅ ክርስቶስ ከአብ የወጣ ቃል በመሆኑ የእግዚአብሔር አብ ሥጋ ነው።

«ቃልም ሥጋ ሆነ ፀጋንና እውነትንም ተዋልቶ በእኛ አደረ አንድ ልጅም ከአባቱ ዘንድ እንዳለው ክብር የሆነውን ክብሩን አየን... መቼም ቢሆን እግዚአብሔርን ያየው አንድ ስንኳ የለም። በአባቱ እቅፍ ያለው አንድ ልጁ እርሱ ተረከው።» በግለት ክርስቶስ ኢየሱስ የአብ የባሕርይ ልጅና የመለኮት መገለጫ አካሉ መሆኑን ያረጋግጥልናል።

ከአብ የወጣው ቃል ሥጋ ከመሆኑ በፊት እግዚአብሔር የሚታይና የሚዳሰስ አካል አልነበረውም። በአዲስ ኪዳን ዘመን ብቻ ቃሉን ሥጋ በማድረግ በሚታይ፤ በሚዳሰስና ሕይወት ሰጪ በሆነው አካል በክርስቶስ ውስጥ ተገለጸልን።

በዮሐ 1፡9-13:- «ለሰው ሁሉ የሚያበራው እውነተኛው በርሃን (አብ) ወደ ዓለም ይመጣ ነበር። በዓለም ነበረ (ሳይታይ በመንፈስ) ዓለሙም በእርሱ ሆነ (ተፈጠረ) ዓለሙም አላወቀውም የእርሱ ወደሆነው መጣ የዝ ወገኖቹም አልተቀበሉትም ለተቀበሉት ሁሉ ግን በሰሙ (በኢየሱስ ስም) ለሚያምኑት ለእነርሱ የእግዚአብሔር ልጆች ይሆኑ ዘንድ ስልጣንን ሰጣቸው» የሚለው ቃል የዓለም ፈጣሪ የሆነው እግዚአብሔር ኢየሱስ በሚለው ኃያል ስሙ በሥጋ ወደ ወገኖቹ መምጣቱን ያስረዳል። ወገኖቹም ማንነቱን ስላላወቁ አልተቀበሉትም።

«በመጀመሪያ ቃል ነበረ ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ ቃልም እግዚአብሔር ነበረ ይህ በመጀመሪያ በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ ሁሉም በእርሱ ሆነ ከሆነውም አንዳች ስንኳ ያለ እርሱ አልሆነም በእርሱ ሕይወት ነበረች ሕይወትም የሰው ብርሃን ነበረች» ይላል። ይህ በመጀመሪያ በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ የነበረው ቃል ከእግዚአብሔር ዘንድ ወጥቶ በመለኮት አሠራር ሥጋ እንደሆነና የሰውም ብርሃን እንደሆነ ያረጋግጣል። ይህም ከመጀመሪያው በእግዚአብሔር ውስጥ የነበረ የሕይወት ቃል በድንግል ግርያም ማህፀን ገብቶ ሰው ሆኖ ከተወለደ በኋላ በዚህ (ፍጹም ሰው በሆነው አካል) ውስጥ አብ ተዋሕዶ ተገለጠ። ስለሆነም ክርስቶስ ኢየሱስ

የእግዚአብሔር አብ የባሕርይ ልጅ ይባላል። ፩ቆሮ 15፡39-50። ዕብ 9፡14። ዕብ 7፡1-28። ዕብ 1፡1-4።

እሚኤል የተባለበትም ምክንያት:- ትርጓሜው እግዚአብሔር አብ በሥጋ ተገለጠልን፤ አየነው፤ ዳሰሰው ግለት ስለሆነ ነው። ፩ዮሐ1፡13።

የእግዚአብሔር ቃል ከጥንት ከአብ አካል ውጪ ሆኖ የተለየ አካል አልነበረውም። አንድ ፈጣሪ ብቻ እንጂ ፈጣሪዎች የሉምና እግዚአብሔር ፍጥረታትን ሁሉ በቃሉ ፈጠረ ሲባል በዘፋ ም. 1 እንደምናየው «እግዚአብሔር ብርሃን ይሁን አለ» ሌላውንም ፍጥረት ሁሉ «ይሁን እያለ» እያዘዘ እየተናገረ ፈጠረ ግለት እንጂ ቃል በተባለው በሁለተኛው እግዚአብሔር በኩል ፈጠረ ግለት አይደለም። የሰው ቃል ከባለቤቱ የተዋሐደ እንደሆነ ሁሉ የአምላክም ቃል ከራሱ የተዋሐደ የተፈጥሮ ባሕርይ ነው።

በኤፌሶን 3፡8):- «ፍለጋ የሌለውን የክርስቶስን ባለጠግነት ለአሕዛብ እሰብክ ዘንድ ሁሉን በፈጠረው በእግዚአብሔር ከዘላለም የተሰወረው የምስጢር ሥርዓት ምን እንደሆነ ሁሉ እገልጥ ዘንድ» የሚለውን ቃል ስናነብ ፈጣሪው እግዚአብሔር የሚፈጥረውና የፈጠረው በቃሉ እንደሆነ ያረጋግጥልናል። አንድ ፈጣሪ ብቻ አለንና፤ እርሱም እግዚአብሔር ቃል የተባለ አብ ነው።

በአምላክነት አንድ መለኮት፤ በባሕርይ አንድ፤ የነበረው አምላክ ለእኛ ሲል ሁለት ባሕርይ ያለው ሆኑ።

በቆላስይስ 1፡15-16 :- «እርሱም የማይታይ አምላክ ምሳሌ ነው የሚታዩትና የማይታዩትም ...በሰማይ በምድር ያሉት ሁሉ በእርሱ ተፈጥረዋልና» ሲል ክርስቶስ የማይታየው የእግዚአብሔር አብ ምሳሌ መሆኑንና ከጥንት ፈጣሪ የነበረው ቃል ራሱ አብ መሆኑን ያስረዳል።

በዕብ 1፡2-3 :- «ሁሉን ወራሽ ባደረገው ደግሞም ዓለማትን በፈጠረበት በልጁ በዚህ ዘመን መጨረሻ ለእኛ ተናገረን እርሱም የክብሩ መንጸባረቅና የባሕርይ ምሳሌ ነው» ይላል። እግዚአብሔር አብ ፍጥረታትን ሁሉ በቃሉ መፍጠሩን የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች ደጋግመው ያስረዳሉ። ስለዚህ ዓለማትን በፈጠረበት በልጁ ሲል በማያጠራጥር ሁኔታ ክርስቶስ ከመወለዱ በፊት ከአብ ዘንድ የነበረው ቃል እንደ ነበረና በአካል ከድንግል ከተወለደ በኋላ ግን የአብ የባሕርይ መንጸባረቂያ መልኩና አካሉ መሆኑን ግልጽ ነው።

ኢየሱስ ክርስቶስ በዮሐ 10:30 እኔና አብ አንድ ነን ብሎ በማወቅ አብ ወልድ ውስጥ በውሕደት መኖሩን መግለጡ እንደሆነ እንረዳለን።

በዮሐ 10:38 ኢየሱስ ክርስቶስ ከመለኮት ጋር ያለውን ውሕደት፡- «እኔን እንኳን ባታምኑ አብ በእኔ እንደሆነ እመኑ» አላቸው። አይሁድ ግን ከእንደ በቀር ሌላ አምላክ እንደሌለና የሚመስለውም እንደሌለ ከጥንት ያምኑ ስለነበረ ሊይዙትና ሊወግሩት እጃቸውን ሲዘረጉበት ተሰወራቸው፤ ከእጃቸውም ወጣ ይላል። ከአንዱ አምላክ በቀር መሰወርም መገለጥም የሚችል ማን ነው? ኢየሱስ በመለኮትነቱ (በአብነቱ) መሰወር ይችላል ረቂቅ መንፈስ ነውና እንዲሁም ሥጋው (በወልድነት መገለጥ ይችላል)።

እግዚአብሔር ወልድ የተባለው ሁለተኛው መለኮት ከማርያም ከተፈጠረው ክርስቶስ ከተባለው ፍጡር ሰው ያለመለየት ያለመቀላቀል እንደ ልብስ ተደራርበው በውሕደት አሉ የሚለውን የሰዎች ፍልስፍና ከደን እግዚአብሔር አብ ከድንግል ማርያም በተወለደው በአንድያ ልጁ በተዋሕዶ በአንድ አካል እንዳለና ስሙም ኢየሱስ እንደሆነ ማመን አለብን። የእግዚአብሔር ቃል ያጸደቀውና ሐዋርያት ያስተማሩትም እውነት ይህ ትምህርት ብቻ ነውና። ሸዮሐ. ም. 2። ዪቆሮ 5:19። በዮሐ 8:12-16። ቁ. 24። 25 ደግሞ ኢየሱስ እኔ የዓለም ብርሃን ነኝ የሚከተለኝ የሕይወት ብርሃን ይሆንለታል እንጂ በጨለማ አይመላለስም ብሎ ሲነግራቸው ፈረሳውያን፡- «አንተ ስለ ራስህ የምትመስክር ነህ፤ ምስክርነትህም እውነት አይደለም» አሉት። ኢየሱስ ግን የላከኝ አብ ከኔ ጋር ነው ብቻዬን አይደለሁም... እኔ እንደሆንሁ ባታምኑ በጋጢአትችሁ ትሞታላችሁ። እንግዲህ አንተ ማን ነህ? አሉት፡- «ኢየሱስም ከመጀመሪያ ለእናንተ የተናገርሁ ነኝ» በማለት ከአብርሃም ዘመን ጀምሮ ሲናገራቸው የነበረው አምላክ እንደ ተስፋ ቃሉ ከጋጢአትና ከዋት ሊያድናቸው በሥጋ ተሸፍኖ የመጣው አብ ራሱ መሆኑን አበሰራቸው፤ ሊቀበሉት ግን አልቻሉም። በተለይ በቁ. 56:59፡- «አባታችሁ አብርሃም ቀኔን ያይ ዘንድ ሐሴት አደረገ አየም ደስም አለው» ሲላቸው ሃምሳ ዓመት ያልሆነህ አንተ አብርሃምን አይተሃልን ብለው በተቆጡ ጊዜ ኢየሱስ እውነት እላችኋለሁ አብርሃም ሳይወለድ እኔ አለሁ አላቸው። ስለዚህ ሊወገሩት ድንጋይ አነሱ፤ ኢየሱስ ግን ተሰወራቸው፤ ከመቅደስም ወጥቶ በመካከላቸው አልፎ ሄደ።

ይህ ሁሉ የሚያስረዳን ኢየሱስ ክርስቶስ አብም ወልድም መሆኑን ነው፡ አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ ግለትም ይኸው ነው ሰው ብቻ ቢሆን ኖሮ መሠወር አይችልም ነበር። አምላክም ብቻ ቢሆን ደግሞ መታየትና መዳሰስ መሞትም አይችልም ነበር። በአካልም ቀርቦ ሊያነጋግራቸው አይችልም ነበር።

ሦስት እግዚአብሔሮች አሉ ብለው የሚያምኑ ሰዎች እግዚአብሔር ወልድ የሚባል 2ኛው እግዚአብሔር ከአዳም ዘር ነፍስና ሥጋ ወስዶ ክርስቶስ የሚባል ሙሉ ሰው ፈጥሮ በእርሱ ውስጥ ተገለጠ እንጂ አብ በክርስቶስ አካል አልተገለጠም አልተዋሐደም ይላሉ።

አቦላዲስ ሳዊርስና የአንጾኪያው ጳጳስ አባ ዮሐንስ በጻፉት ድርሳናቸውና ደብዳቤዎቻቸው፡- «በአካል ከማይቀላቀሉ ከሦስት ልዩ ልዩ አካላት አንዱ ወልድ (እግዚአብሔር ቃል) ሁልጊዜ ድንግል ከምትሆን ከማርያም የምትናገርና የምታውቅ ነፍስ ያለችው በባሕርይ በሕመም እኛን የሚመስል ሥጋን ነስቶ (ፈጥሮ) ያለመቀላቀል ያለመለየትም ይህን ሥጋ ተዋሐደ ብለው እምነታቸውን ሲያስተላልፉ የንስጥርስና የልዮን እምነት ተከታዮች ደግሞ ከማርያም የተፈጠረው አራተኛው አካል ክርስቶስ የሥላሴዎች አራተኛ ሊሆን አይችልም ግዙፍ አካል ከሌላ ግዙፍ አካል ጋር ሊዋሐድ አይችልም ብለው አስተላልፈዋል።

ሃይማኖት አበው 78 464 ም. 103 ቁ.6 8.10 78 372 ም. 86 ቁ.11። ይህ የሁለት ልጆች በአንድ አካል መዋሐድ የሰዎች ፍልስፍና እንጂ በመጽሐፍ ቅዱስ ፈጽሞ የተደገፈ አይደለም። ልናምንበት የሚገባን ምስክርነት ግን ኢየሱስ ራሱ የሰጠው ምስክርነት ብቻ ነው ምስክርነቱም እውነት ነውና።

ቅዱስ ቃሉን በማስተዋል ብንመረምር ጌታ እራሱን ስለመለኮትነቱም ውህደት በጨኸት የመሠከረው ይበቃናል።

«ኢየሱስም ራሹ እንዲህም አለ በእኔ የሚያምን በላከኝ ማመኑ ነው እንጂ በእኔ አይደለም እኔንም የሚያይ የላከኝን ያያል ዮሐ 12:44-45 አብ በወልድ ውህደት እንዳለ ሲያስረዳ እኔንስ ብታውቁኝ አባቴን ደግሞ ባወቃችሁት ነበር ከአሁንም ጀምራችሁ ታውቁታላችሁ አይታችሁትማል አላቸው ፈልጻለሁ። ጌታ ሆይ አብን አሳየንና ይበቃናል አለው» ኢየሱስም አለው አንተ ፈልጻለ ይህን ያህል ዘመን ከእናንተ ጋር ስኖር አታውቁኝምን? እኔን ያየ አብን አይቶአል እንደትሰ አንተ አብን አሳየን ትላለህ? እኔ በአብ እንዳለሁ አብም በእኔ እንዳለ አታምንምን እኔ የምነግራችሁን ቃል

ከራሴ አልናገረውም ነገር ግን በእኔ የሚኖረው አብ እርሱ ሥራውን ይሠራል እኔ በአብ እንዳለሁ አብም በእኔ እንዳለ እመኔኝ አለ። (ቆላስ.1፡15፤16፤2፡8-9።እንዲሁም በዮሐ 14፡7-11)

ማንኛችንም ብንሆን ፊልጶስ ከጠየቀው የበለጠ ጥያቄ የለንም፤ ጌታ ከመለሰውም የተሻለ መልስ አንሻም። ጥያቄው የሁላችንም ነው፤ መልሱም አብ በወልድ፤ ወልድም በአብ በውሕደት አሉ የሚለው የአንድ አምላክ ሚስጢር መገለጥ ነው።

በለዚህ እግዚአብሔር አብ ሊዩሱስም ነው ብለን ማመንና ማሳመን እውነተኛ ሃይማኖት ነው። ስጋና መንፈስ በውሀደት አንድ ናቸውና መጽሐፍ ቅዱስ የጻፉ አባቶችም የተቀበሉት ሃይማኖት ይህ ነበር።

ካደግንበት የተበከለ ሕሊና የተነሳ፡- ክርስቶስን በሃሳባችን ከአብ ብንለየው ሰው ብቻ ይሆናል። ሰው ብቻ ከሆነም ሊፈውስንና ሊያድነንም አይችልም። ከአብ ለይተን ለብቻው አምላክ ብናደርገው ሁለት አማልክት እንፈጥራለን ከአንዱ አምላክ ከአብ በቀር ሌላ አምላክ የለምና በእግዚአብሔር የተጠላን ርጉሞች እንሆናለን። እርግማንም በዘጸ 20፡3-6። 22፡20 እንደተጻፈው ለኛ በቻ ሳይሆን ለልጅ ልጆቻችን ሁሉ ይደርሳል። ሊዩሱስ ሲመስከር፡- እኔ የምነግራችሁ ቃል ከራሴ አልናገረውም በኔ የሚኖረው አብ እርሱ ሰራውን ይሠራል። በኋላ አብ በመለኮትነቱ ከወልድ ይበልጣልና ክርስቶስ ከእግዚአብሔር አብ ጋር በአንድ አካል ስለተዋሐደ ፍጹም አምላክና ሰው እንደሆነ ከዚህ በታች በተጠቀሱት ማስረጃዎች እናረጋግጣለን።

1ኛ ማስረጃ፡- ጴጢዋ 2፡3-7፡- «ሰዎች ሁሉ ሊድኑና እውነተኛ ወደግወቅ ሊደርሱ በሚወድ በእግዚአብሔር በመድኃኒታችን ፊት መልካምና ደስ የሚያሰኝ ይህ ነው። አንድ እግዚአብሔር አለና፤ በእግዚአብሔርና በሰውም መካከል ያለው መካከለኛው ደግሞ አንድ አለ፤ እርሱም ሰው የሆነ ክርስቶስ ሊዩሱስ ነው፤ ራሱንም ለሁሉ ቤዛ ሰጠ፤ ይህም በገዛ ዘመኑ ምስክርነቱ ነበረ፤ እኔም ለዚህ አዋጅ ነጋሪና ሐዋርያ በእምነትና በእውነትም የአሕዛብ አስተማሪ ለመሆን ተሾምሁ፤ እውነት እናገራለሁ፤ አልዋሽምም»። ሐዋርያው ጳውሎስ እግዚአብሔርና ሰው የሆነው ክርስቶስ በአንድ አካል ተዋሐደው እንዳሉ ያስተምረናል።

ከመለኮት የወጣ ቃል ሰው ሆነ፤ መንፈስ የሆነው አብ ደግሞ ሳይለወጥ ሥጋ በሆነው በልጁ ውስጥ በመሆን በአንድ በአካል ተገለጠ። የገዛ ሥጋውንና ደሙን ለእኛ ደህንነት ሲል መካከልኛ ወይም አገናኝ ድልድይ ወይም መንገድ አደረገው፤ እኛም የማይታየውንና የማይጨበጠውን አብን በሰውነት መገለጡን በዓይን ካዩት ከሐዋርያት ጋር በእምነት እየነው ዳስሰነው ሕይወትም ተገለጠልን ልንል በታን። ጴዮሐ 1፡7

የእግዚአብሔር ልጅ የባሕርይ ልጅ በመሆኑ ምክንያት በቅድስናው ከሰው የተለየ ሰማያዊ ሰው ነው። መበሰበሰን አላየም በሰውነቱ አምላክ እይደለም ሰው ነው በአብነቱ (በመለኮትነቱ) አምላክ ሲሆን በሰውነቱ ግን የእግዚአብሔር ፈቃድ በዘመኑ መጨረሻ ለዓለም ቤዛ እንዲሆን እግዚአብሔር በቃልና በመንፈስ ቅዱስ ምስጢራዊ ሥራ በማርያም ግህፀን ያዘጋጀው ሥጋ ነው። ዕብ 10፡5 ፡- «ሥጋን ግን እዘጋጃለሁ» ተብሎ ተጽፎአልና።

2ኛ ማስረጃ፡- ጴጢዋ 3፡16 «እግዚአብሔርን የመምሰል ምስጢር ያለጥርጥር ታላቅ ነው»፤

አምላክ በሥጋ ተገለጠ፤ (በክርስቶስ) አብም ሰውም ሆነ፤

በመንፈስ ጸደቀ፤

ለመላእክት ታየ፤

በአሕዛብ ተሰበከ፤

በዓለም ታመነ፤

በክብር ዓረገ (ወጣ) ይላል።

እግዚአብሔር ሊዩሱስ ክርስቶስ ነው። የምንልበትም ምክንያት ይኸ ነው። ሰውነቱ የባሕርይ ቃል ነው። ቃሉም ሰው ሆነ ጸጋንና እውነትን ተሞልቶ በእኛ አደረ። ድንግል ማርያም፡- «ወንድ ሳላውቅ ይህ እንዴት ሊሆን ይችላል?» ብላ ስትጠይቅ የመልእክ መልስ፤ መንፈስ ቅዱስ በአንቺ ላይ ይመጣል፤ የልዑልም ኃይል ይጸልልሻል ስለዚህ፤ ደግሞ ከአንቺ የሚወለደው ቅዱሱ የእግዚአብሔር ልጅ ይባላል። ለእግዚአብሔር የሚሳነው ነገር የለምና» አላት። ሉቃ 1፡35-37

የሚሳነው ነገር የሌለው አምላክ መለኮታዊ ጥርይ ብቻ የነበረው እግዚአብሔር ሁለት ባሕርይ ያለው ሆነ ግለትም

እግዚአብሔርና ሰው ወይም መንፈስና የሚዳሰስ አካላዊ ሰው ሆነ በአጠቃላይ የማይሞትና የሚሞት ባሕርይ ያለው ሆነ ይህም ድንቅ ምስጢር ነው። ለቤተ ክርስቲያን ግን ተገለጠ። ቤተ ክርስቲያን አየችው ዳሰሰችውም የአብ አካል የሆነውንም ክርስቶስን በጥምቀት ለበሰች።

3ኛ ማስረጃ፡- በቀላስ 2፡9-10 የተጻፈው ቃል የውሕደት ምስጢር ነው፡- «በእርሱ (በኢየሱስ ክርስቶስ ውስጥ) የመለኮት ሙላት ሁሉ በሰውነት (በሥጋው አካል) ተገልጦ ይኖራልና፤ ለአለቅነትና ለሥልጣንም ሁሉ ራስ በሆነ በእርሱ ሆኖችሁ ተሞልታችኋል» ይላል። ይህም ቃል፤ መለኮት በክርስቶስ ውስጥ ተጠቃሎ በአንድ አካል ውስጥ እንዳለና ለዘላለምም እንደሚኖር እንጂ ከእርሱ ውጪ እንደማይታይ ያረጋግጣልናል።

ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔር አብ አይደለም ሰው ብቻ ነው የሚሉ ከመጽሐፍ ቅዱስ ማስረጃ የላቸውም። እንዲሁም ኢየሱስ ክርስቶስ ከአብ ውጪ ብቻውን ሌላ አምላክ ነው የሚሉም ሁለት አምላክ የለምና ከመጽሐፍ ቅዱስ ምንም ማስረጃ የላቸውም። ትምህርት ባልነበረበት ዘመን የተፈለሰፉትን አዋልድ በመጥቀስ ለማሳመን ቢሞክሩም መጽሐፍ ቅዱስ ያወግዛቸዋል። በተማሩ ቲሎሎጂያንም ዘንድ እንኳን ተቀባይነት የላቸውም።

በዮሐ 20፡22 ላይም ፡- «ይህን ብሎ እፍ አለባቸውና መንፈስ ቅዱስን ተቀበሉ» ይላል። ይህም ቃል በክርስቶስ የመለኮት ሙላት ሁሉ ማደሩን ይገልጻል። ከድንግል የተወለደው ክርስቶስ በሥጋ ብቻ የሚታወቅ አለመሆኑን ሲገልጽ ቃሉ እንዲህ ይላል፡- «ጌታ ግን መንፈስ ነው የጌታም መንፈስ ባለበት በዚያ አርነት አለ፤ እኛም ሁላችን በመጋረጃ በማይከደን ፊት የጌታን ክብር እንደ መስታወት እያብላጩለቁን መንፈስ ከሚሆን ጌታ እንደሚደረግ ያን መልክ እንመስል ዘንድ ከክብር ወደ ክብር እንለወጣለን» ይላል።ጳጳር3፡17-18።

በሮሜ 8፡9፡- «እናንተ ግን የእግዚአብሔር መንፈስ በእናንተ ዘንድ ቢኖር፤ በመንፈስ እንጂ በሥጋ አይደላችሁም። የክርስቶስ መንፈስ የሌለው ከሆነ ግን ይኸው የእርሱ ወገን አይደለም»። ተብሎ የተጻፈው ቃል፤ እግዚአብሔር ክርስቶስ፤ ክርስቶስም እግዚአብሔር መሆኑን ያረጋግጣል። መንፈስ

ትዳስም የሚወጣው በአንድ አፍ ከአንድ አምላክ እንደሆነ ያረጋግጣልናል።

4ኛ ማስረጃ፡- ይዞዳ ቁ. 3.4፡- «ወዳጆች ሆይ፤ ስለምንካፈለው ስለመዳናችን ልጽፍላችሁ እጅግ ተግባራዊ ሳለሁ፤ ለቅዱሳን አንድ ጊዜ ፈጽሞ ስለተሰጠ ሃይማኖት እንድትጋደሉ እየመከርኳችሁ እጽፍላችሁ ዘንድ ግድ ሆነብኝ። ከብዙ ጊዜ በፊት ለዚህ ፍርድ የተጻፉ አንዳንዶች ሰዎች ሾልከው ገብተዋልና፤ ኃጢአተኞች ሆነው የአምላካችንን ጸጋ በሴሶችነት ይለውጣሉ። ንጉሣችንና ጌታችንንም ብቻውን ያለውን ኢየሱስ ክርስቶስን ይከዳሉ» በማለቱ የእግዚአብሔር አብ ስም ኢየሱስ ክርስቶስ እንደሆነና በአንድ አካል ተጠቃሎም ብቻውን እንደሚኖር ያረጋግጣል።

በአካል ሦስት በመለኮት ሦስት ልንል እንዴት እንችላለን? እንዴትስ ሦስት ወይም አራት ናቸው ልንል እንደፍራለን።

ይህ በሦስት ወይም በአራት አካላት መለኮትን ከፋፍሎ ማመንና ማምለክ ከሐዋርያት ዘመን ጀምሮ ያስቸገረ እምነት ስለነበረ ሐዋርያው ይዞዳ በጥብቅ እንድናወግዘው ይመክረናል። ታላቅ ተጋድሎም በማድረግ አንድ ጊዜ ፍጹም ሆኖ የተሰጠውን የሐርያትን ሃይማኖት እንድንጠብቅ ያስተምረናል።

ኢየሱስ ብቻ አምላክና ሰውም እንደሆነ ሌላም እንደሌለ በቁ. 24-25 በድጋሚ፡- «ብቻውን ለሆነ አምላክና መድኃኒታችን ከዘመን ሁሉ በፊት አሁንም እስከ ዘላለም ድረስ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ክብርና ግርማ ኃይልም ሥልጣንም ይሁን አሜን» ይላል።

ከዘመን በፊትም ሆነ አሁንም እስከ ዘላለም ኢየሱስ ብቻ ባለ ሥልጣን እንደሆነ አሜን ብለን እንድንቀበል ቃሉ ጥሪ ያቀርብልናል።

5ኛ ማስረጃ፡- ፪ቆሮ 5፡19፡- «እግዚአብሔር በክርስቶስ ውስጥ ሆኖ ዓለሙን ከራሱ ጋር ያስታርቅ ነበርና፤ በደላቸውንም አይቆጥርባቸውም ነበር፤ በማለት ታራቂም አስታራቂም ራሱ ከዝ ራሱ ጋር (በሥጋ) በመለኮትነቱ እንደሆነ ያረጋግጣል። በዘመኑ ፍጹሜ እግዚአብሔር በክርስቶስ ውስጥ ሆኖ መገለጡንና ክርስቶስም ሥጋው ወይም አካሉ መሆኑን ያረጋግጣል።

በሐዋ.ሥራ 20:28:- «በገዛ ደሙ የዋጁትን የእግዚአብሔርን ቤተ ክርስቲያን» በማለት የክርስቶስ ደም የራሱ የአብ እንደሆነና የደሙም ሕይወት መለኮት እንደሆነ ያረጋግጥልናል። የክርስቶስ ሥጋና ደም በመንፈስ የሚወሰድ በመሆኑ ከመለኮት ጋር ኅብረት ያለው መሆኑን ያስረዳል። ጆሮሐ 5:6-8። ዕብ 9:14።

«ሕይወትን የሚሰጥ መንፈስ ነው ሥጋ ምንም አይጠቅምም እኔ የነገርኋችሁ ቃል መንፈስ ነው ሕይወትም ነው» የሚል የጌታ ምስክርነት አለና። ይህ የምስክርነት ቃል የጌታን ሥጋና ደም በተካፈልን ቁጥር ኅብረታችን ከአብ ጋር እንደሆነ ያስረዳል። ዮሐ 6:53። ጳጳር 10:16-17። ጆሮሐ 1:17። የምንባርከው የበረከት ጽዋ ከክርስቶስ ደም ጋር ኅብረት እንዳለው፣ የምንቆርሰውም እንጀራ ከክርስቶስ ሥጋ ጋር ኅብረት እንዳለው በተጻፈው መሠረት የክርስቶስ ሥጋና ደም ስለሆነ ከአብ መንፈስ ጋር ኅብረት አለው። ስለዚህም በዘላለም መንፈስ የተዘጋጀ ሥጋና ደም ሊባል ይቻላል። ዕብ 9:14።

6ኛ ማስረጃ:- በዮሐ 3:13:- «ከሰማይ ከወረደው በቀር ወደ ሰማይ የወጣ ማንም የለም፤ እርሱም በሰማይ የሚኖረው የሰው ልጅ ነው ይላል» ኢየሱስ ከሰማይ የወጣው ቃል ይህን ሲናገር በምድር በሥጋ አካል ሆኖ በኒቆዲሞስ ፊት ይታይ ነበር በመንፈስ ግን በዚያች ቅጽበት በሰማይ የነበረ፣ ሰማይንና ምድርን የሞላ በሁሉም የሚገኝ መሆኑን ገለጸ። በሥጋ ውስጥ በምድር ይመላለስ የነበረው ኢየሱስ በመንፈስ ማለትም በመለኮትነቱ በኩል ደግሞ በሁሉ ቦታና ሥፍራ የሚገኝ መሆኑን አረጋገጠ። እግዚአብሔር አብ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው ብለን በማስተዋል የምናምነውም ስለዚህ ነው። ኢሳ 7:13-14። ኢሳ 9:6። ጆሮሐ 2:22-23። ጆሮሐ 5:20።

7ኛ ማስረጃ:- ዘክ 14:9 በምጽአት ጊዜ ወደ ምድር መጥቶ ከቅዱሳኑ ሁሉ ጋር የሚነግሰው እግዚአብሔር ኢየሱስ እንደሆነ ቃሉ ይመሰክራል።

«እነሆ፣ የእግዚአብሔር ቀን ይመጣል... እግሮቼ... በደብረዘይት ላይ ይቆማሉ... እግዚአብሔርም በምድር ሁሉ ላይ ይነግሳል፤ በዚያ ቀን እግዚአብሔር አንድ፣ ስሙም አንድ ይሆናል» ስለሚል ያ ቀን ሥላሴዎች በአካል ሦስት፣ በስም ሦስት፣ በግብር ሦስት ናቸው የሚለው የኒቂያ ጉባኤ ፍልስፍና

ውሸት መሆኑ የሚረጋግጥበት ቀን ይሆናል። እግዚአብሔር ክርስቶስ ኢየሱስ እንደሆነ የማያምኑትም በዚያ ቀን የመጨረሻ ኃፍረት ያፍራሉ።

ክርስቶስ ባረገበት ሁኔታ በአንድ አካል በሥጋ ይመጣል፤ በምድርም ሁሉ ላይ ይነግሳል፤ በዚያን ጊዜ እግዚአብሔር አንተ ብቻ አይደለህም የሚለው ሰው አይገኝም። ሦስት አካል ይዞ አይመጣምና። ሶስት አካል ይዞ ይመጣል ብለው የሚጠባበቁትም ተራራ ሆይ ውደቅብን፤ ምድር ሆይ ተከፍተሽ ዋጭኝ የሚሉበት ቀን ይመጣል።

8ኛ ማስረጃ:- ሚላ 2:10:- «ላሁላችን አንድ አባት ያለን አይደለምን? አንድ አምላክስ የፈጠረን አይደለምን? ይላል» ይህ አንዱ አባትና አንዱ አምላክ ኢየሱስ መሆኑን በኢሳ 9:6:- «ሕፃን ተወልዶልናልና... ስሙም... ኃያል አምላክ የዘላለም አባት... ተብሎ ይጠራል የሚለውን ቃል አረጋገጠልን። ይህ ህፃን ሆኖ የመጣው ኢየሱስ ከዘላለም የነበረው የአብ የባህርይው ቃል ስለሆነ ከአብ የተለየ አይደለምና ኃያል አምላክ የዘላለም አባት ተብሎ ይጠራል።»

9ኛ ማስረጃ:- ኤርም 23:5-6 :- «እነሆ ለዳዊት ጻድቅ ቁጥጥ የማስነሣበት ዘመን ይመጣል እርሱም እንደ ንጉሥ ይነግሣል የሚጠራበትም ስም ኢየሱስ ክርስቶስ ጽድቃችን ተብሎ ነው» ይላል። የዳዊት ልጅ የተባለበትም ምክንያት ይህ ጥቅስ ሲያብራራ ከዳዊት የተሰፋ ዘር የተወለደው ኢየሱስ ብቻውን የሆነ አምላክ ቃሉን ሥጋ አድርጎ በሥጋ ሰውነት መገለጡንና በመንፈሳውያን እስራኤላውያን ላይ (በቤተ ክርስቲያን) በዳዊት ዙፋን ላይ ለዘላለም የሚነግሥ መሆኑን እና ለመንግስቱም ፍጻሜ የሌለው እንደሆነ ይገልጻል። ከክርስቶስ መንግሥት መመስረት በኋላ ለዳዊት በእሥራኤል ምድራዊ መንግሥት ሊኖረው አይችልም።

10ኛ ማስረጃ:- ሚክ 5:2-4 :- «ከአንቺ ግን አወጣጡ ከቀደሞ ጀምሮ ከዘላለም የሆነ በእሥራኤል ላይ ገዥ የሚሆን ይወጣልናል እርሱም ይቆማል በእግዚአብሔርም ኃይል በአምላኩ በእግዚአብሔር ስም ግርግ መንጋውን ይጠብቃል» ተብሎ የተጻፈውን ቃል ማስተዋል እጅግ ይጠቅማል። ክርስቶስ ከአብ የወጣ ቃል መሆኑን «አወጣጡ ከቀደሞ ጀምሮ

ከዘላለም የሆነ» የሚለው ቃል ያረጋግጣል። ክርስቶስ በማርያም ማህበን ሰው ሆኖ ከተወለደ በኋላ ደግሞ መለኮታዊ ሰው እንጂ በሥጋው ፈጣሪ ወይም መለኮት አለመሆኑን በእግዚአብሔር በአምላኩ ስም እንዲጠራና በመለኮታዊ ግርማ እንዲሞላ መደረጉን ያስገነዝባናል። ስለዚህ ኢየሱስ የሚለው ስም የሥጋው እንደሆነ በዮሐንስ ወንጌልም 5:43 :- «እኔ በአባቴ ስም መጥቼአለሁ» ተብሎ በተጻፈው ቃል ተረጋግጦልናል። «እውነተኛ አምላክ የሆነክ አንተን የላክኸውንም ኢየሱስ ክርስቶስን ያውቁ ዘንድ ይችላሉ የዘላለም ሕይወት ናት»። ተብሎ በዮሐንስ 17:3 በተጻፈው መሠረት እንደ እውነተኛ አምላክና አንድ እውነተኛ ሰው በአንድ አካል እንዳሉ ማመን ያስፈልጋል።

አምላክ አምላክን አይወልድም፡ ክርስቶስ ግን የባሕርይ ልጅ በመሆኑ ከአዳማዊው ዘር ከሚፈጠረው ሰው በከብር እጅግ ይበልጣልና የተለየ ሰው ነው። ከአብ የወጣ ቃል በማርያም ማህጸን ገብቶ ያለ ወንድ ዘር ሥጋ በመሆኑና ይህንኑ እውራሪ ያዘጋጀው እግዚአብሔር አብ በመሆኑ የሥጋው አምላክና አባት ነው። ክርስቶስ ግን ሰማያዊ ሰው ሆኖ የአብ ማደሪያ አካሉ እንጂ ለብቻው የተለየ ሁለተኛ አምላክ አይደለም። አምላክ አይኖረውምና።

«ይህን ቤተመቅደስ እፍርሱት በሦስት ቀንም አንሳዋለሁ አላቸው። ... እርሱ ግን ስለ ሰውነቱ ቤተመቅደስ ይል ነበር» ተብሎ የተጻፈው ቃል ክርስቶስ የአብ ማደሪያ መሆኑን ያረጋግጣል። ዮሐ 2:19-22።

ክርስቶስ የሚሞት ባሕርይ ያለው ፍጹም ሰው ስለሆነ በእኛ ፋንታ ሞተ አባቱም አስነሳው። የቤተ ክርስቲያን ራስና ንጉሥም አድርጎ በግርማው ቀኝ አስቀመጠው። እኛንም ወደ ፍትሩ ልጅ መንግሥት አፈለሰን አሁን በእምነት በሚመጣው ዓለም ግን ፊት ለፊት በሚታይ ዙፋን ነገሦ እናየዋለን።

11ኛ ማሰረጃ ዘክ11:4-13:- «እግዚአብሔርም የተሰማሙበትን የከበረውን ዋጋዬን በግምጃ ቤቱ ውስጥ አኑረው አለኝ እኔም ሰላሳውን ብር ወስጄ በእግዚአብሔር ቤት ባለው በግምጃ ቤቱ ውስጥ አኖርሁት» ይላል። ይህ ቃል ምንን ያመለክታል? እግዚአብሔር ኢየሱስ መሆኑንና በልጁ ውስጥ መዋሐዱን በይዕዳ አስቆሮቱ መሸጡንም ያረጋግጣል።

ሰሚዝ የመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት :- «ሦስት አካላት የሚለው የሥላሴዎች ትምህርት በተማሩት ሰዎች ዘንድ ተቀባይነት አጥቶአል በሰዎሰው ሊቃውንትም ዋጋ ያጣ ቃል በመሆኑ «እኛ» የሚለው የብዙ ቃል እግዚአብሔር ከግርማዊነቱ የተነሳ የሚናገረው አባባል ነው ወደሚለው ትርጉም በማዳላቱ ላይ ነው» ይላል።

አባ ቄርሎስም ሲጽፍ:- «አካዊ ቃል የተዋሐደው ሥጋ ነውና በአምላክነት ከብር ይገለጣልና፤ እኛም የአምላክ ሥጋ እንደሆነ እናውቃለን። ስለዚህም ማንም የእሩቅ ብእሲ (የአዳም ሥጋ) ነው በማለት አይሳሳት ብለዋል። (ሃይማኖተ አበው ገጽ309 ቁ. 28)። እነዚህ ከላይ የተገለጹት መግለጫዎች በመጽሐፍ ቅዱስ የተደገፉ ናቸው።

12ኛ ማሰረጃ:- በዮሐ 1:9-12 :- «ለሰው ሁሉ የሚያበራው እውነተኛው ብርሃን ወደ ዓለም ይመጣ ነበር። በዓለምም ነበረ ዓለሙም በእርሱ ሆነ ዓለሙም አላወቀውም የእርሱ ወደሆነው መጣ የገዛ ወገኖቹም አልተቀበሉትም ለተቀበሉት ሁሉ ግን፤ በሰሙ ለሚያምኑት ለእነርሱ የእግዚአብሔር ልጆች ይሆኑ ዘንድ ሥልጣንን ሰጣቸው» ይላል። ኢየሱስ የዓለም ብርሃን ነው ያለና የነበረም ስለሆነ የምናየው ዓለም በእርሱ እንደተፈጠረ ዓለም ግን እንዳላወቀው ቃሉ ይመሰክራል። የፈጣሪ አካል ከፍጡር (ከሰው) ሊገኝ አይችልም ነገር ግን ፍጡርን ወደ ራሱ ሕይወትና የተፈጥሮ ባህርይ ሊለውጠን ስለፈለገ በሰዎች መካከል በሰው ምስል (ፊል 2:8) ተገኝቶ ኑ እናንተ ደካሞች ወደ ዘለዓለማዊ ሕይወት አሻግራችሁ ዘንድ እናንተን መስዩ መጥቼአለሁ አለን። ክርስቶስ ሕይወት ሊሆንልን እንዲበዛልንም ከድንግል ማርያም በመወለድ የዓለም ብርሃን ለመሆን በሥጋ ተገለጠ።

13ኛ ማሰረጃ:- በዮሐ 1:17-18:- «ባየሁትም ጊዜ እንደ ሞተ ሰው ሆኜ ከእግሩ በታች ወደቅሁ። ቀኝ እጁንም ጫነብኝ እንዲህ አለኝ፡ አትፍራ፤ ፊተኛውና መጨረሻው ሕያውም እኔ ነኝ፤ ሞቼም ነበርሁ፤ እነሆም ከዘላለም እስከ ዘላለም ድረስ ሕያው ነኝ። የሞትና የሰላል መክፈቻ አለኝ» ተብሎ ተጽርኗል። ኢየሱስ ክርስቶስ አልፋም ለሚጋም እንደሆነ እንጂ ከዘመናት በኋላ ከድንግል ማርያም ማህበን የተገኘ ብቻ አድርገን ልንገምተው አይገባም። የድንግል

ማርያም ፈጣሪና መድኃኒትም ሲሆን በሥጋ ከእርሱዋ ቃል ሥጋ ሆኖ መወለዱ ይታመናል። ነገር ግን ሥጋው ከመሞቱ በፊትም ሆነ ከትንሣኤው በኋላ መለወጥን የማያይ ዘላለማዊ ስለሆነ ከሰዎች ሥጋ የተለየ ነው። የአዳም ልጆች ሥጋ ሁሉ ጊዜአዊ እንጂ ዘላለማዊ አይደለምና ሮሜ 6፡9 ሄቆሮ 15፡40-50። ኢሳ 48፡12-13። ሆሴ 2፡18 ክርስቶስ ከመሞቱ በፊትም ይበላና ይጠጣ ነበር፤ ይሰወርም ነበር። ከትንሣኤውም በኋላ ይበላና፤ ይጠጣ ይሰወርም ነበር። ይህ የሚያመለክተን፤ ሥጋው ያለመለወጡንና ከልደቱ ጀምሮ ለዘላለም የሚኖር የአብ ባሕርይ ማንጸባረቂያ ሰማያዊ አካል መሆኑን ያረጋግጣል። የክርስቶስን ሥጋ የሚመስል ሌላ ክቡር ሥጋ የለም። ክርስቶስ የአምላክ ሥጋ ነው የክርስቶስ ሥጋም በወንድና በሴት ዘር የለም። ክርስቶስ የአምላክ ሥጋ ነው የክርስቶስ ሥጋም በወንድና በሴት ዘር ከሚፈጠረው ሥጋ የተለየ እንደሆነ የታመነና ሰው ሁሉ ሊቀበለው የሚገባ ነው።

ከሰው ዘር መወለድ የሚቻለው በሴት በኩል ስለሆነና ከተረዝበት እስከ ልደቱ ከልደቱም እስከ እድሜው ፍጻሜ አንድ ተብሎ ዘመን ስለሚቆጠርለት ክርስቶስም ቃሉን ሥጋ በማድረግ ከማርያም ከተወለደበት ጊዜ ጀምሮ ዘመን ሊቆጠርለት ስለታቀደ አንተ ልጄ ነህ እኔም ዛሬ ወለድኩህ ተብሎ ተጽፎአል። ዕብ 1፡5። ዕብ 10፡5 መዝ 2፡7። እግዚአብሔር አዳምን ሲፈጥር በአፍንጫው የህይወትን እስትንፋስ የሚያስገባበት የጭቃ አካል እንዳዘጋጀ ሁሉ ለራሱም ማደሪያ የሚሰማማውን (ሁለተኛውን አዳም) መንፈሳዊ አካል ክርስቶስን ሊያዘጋጅ ችሏል።

የሕያው እግዚአብሔር አንድያ ልጁ ባሕርይና የልደቱ ዘመን

በዮሐ ወንጌል 1፡14፡- ክርስቶስ ሁለት ልደት እንደሌለው በመጀመሪያ ቃል እንደነበረና ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ እንደነበረ እንመለከታለን። ቃል በቃልነቱ ከአብ ዘንድ ከዘላለም የነበረው ነው። አብና ቃል አንድ ነው። አብ ራሱ ከጥንት በቃልነትና በመንፈስነት ነበረ፤ ይኖራልም።

በመዝ 2፡7 አሕዛብና ነገሥታት አለቆችም በመሲሁ ላይ እንደሚነሱና እግዚአብሔር አብም፡- «አንተ ልጄ ነህ እኔ ዛሬ ወለድኩህ» እንደሚለው ይናገራል። አሕዛብና አለቆች በመሲሁ ላይ የተነሱት መቼ ነበር? በአዲስ ኪዳን ዘመን አይደለምን? «በእርሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጄ ይህ ነው፤ እርሱን ስሙት።» ብሎ እግዚአብሔር አብ ስለ ልጁ የመሰከረው ክርስቶስ ከድንግል ማርያም ከተወለደ በኋላ እንደሆነ ማቴ 3፡17 ይመሰክር የለምን? በታዮር ተራራስ ላይ በክብር ባንጸባረቀ ጊዜ ሙሴና ኤልያስ በአራት ዘመን አይተውት የማያውቁትን የአብን ልጅ እንዲያይት ተጠርተው ሲያይት በደመና ግርማ ተጋርደው የሰሙት ድምጽ፡- «የምወደው ልጄ ይህ ነው እርሱን ስሙት» የሚል አልነበረምን? ማር 9፡28።

ክርስቶስ ከዘላለም ከአብ ተወልዶ ከአብ አካል ውጭ የኖረ ሁለተኛ አምላክ ነው የሚሉ ሰዎች ከመጽሐፍ ቅዱስ ምንም ማስረጃ የላቸውም። እግዚአብሔር እግዚአብሔርን አይወልድም፤ በልደት የሚፈጠሩ እግዚአብሔሮች የሉምና። እግዚአብሔር ግን በመገለጫ መንገዶች እራሱን ለሕዝቡ ይገልጻል። እግዚአብሔር በሥጋ እንደሚገለጽ ከጥንት በነበሩት አፍ ሲናገረው የቆየው ትንቢትና ቃል ኪዳን ነበር። አባታችን አዳም በኃጢአት ስለወደቀ እግዚአብሔርም ስለ አዘነለት ሊያድነው ከሴት ዘር በተወለደው በመሲሁ ተገለጠ። ሴት ዘር ማለት ሴት ዘር ስሌላት ለህያዋን በተሰጠው የተሰፋ ዘር መወረት የተወለደ ማለት ነው። ኢሳ 53፡1፡- «የሰማነውን ነገር ማን አምናለል? የእግዚአብሔርስ ክንድ ለማን ተገልጧል? በፊቱ እንደ ቡቃያ ከደረቅም መሬት እንደ ስር